

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda



Univerza v Novi Gorici | Foto: CasarsaTinta foto studio

Univerza v Mariboru



n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O PODALJŠANJU AKREDITACIJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA

Vlagatelj/i: **Univerza v Mariboru**

OZNAČITE:

- redno podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda**
- izredna evalvacija visokošolskega zavoda**
- sprememba visokošolskega zavoda:**
- preoblikovanje v drugo vrsto visokošolskega zavoda**
 - pripojitev, spojitev, razdelitev:**
 - **pripojitev**
 - **spojitev**
 - **razdelitev**
 - dislocirana enota visokošolskega zavoda**
- prva akreditacija univerze**

Skupina strokovnjakov:

predsednik	<i>(ime, priimek, zavod)</i>
član/ica	<i>(ime, priimek, zavod)</i>
predsednik	<i>Nejc Šarabon, Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju</i>
član	<i>Terence Clifford-Amos, International Consultant</i>
član	<i>Pavel Exner, Doppler Institute, Czech Technical University</i>
član	<i>Tadej Tuma, University of Ljubljana, Faculty of Electrical Engineering</i>
članica	<i>Katja Mihurko Poniž, Univerza v Novi Gorici</i>
član	<i>Matej Drobnič, študent, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo</i>
članica	<i>Maja Hercog, študentka, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta</i>
članica	<i>Ana Belčič, študentka, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo</i>
	<i>(ime, priimek, zavod)</i>

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 17.3.2022

Podpis predsednika skupine strokovnjakov:

UVOD

Vloga v postopku podaljšanja akreditacije visokošolskega zavoda Univerze v Mariboru je bila na NAKVIS oddana 24. 9. 2020. Po pregledu in dopolnitvi dne 26. 11. 2020 je bila dne 17. 12. 2020 imenovana skupina strokovnjakov za prvi obisk, v sestavi prof. dr. Nejc Šarabon (predsednik skupine), prof. dr. Tadej Tuma, prof. dr. Katja Mihurko Poniž, prof. dr. Terence Clifford Amos, prof. dr. Jean Pierre van der Rest, prof. dr. Pavel Exner, Matej Drobnič, Ana Belčič in Maja Hercog. Prvi obisk visokošolskega zavoda je bil organiziran na daljavo od 10. 5. 2021 do 14. 5. 2021. Skupina strokovnjakov je preko agencije dne 13. 5. 2021 vlagatelju posredovala poziv za dopolnitve. Vlagatelj je isti dan odgovoril na dodatna pojasnila. Skupina strokovnjakov je ugotovitveno poročilo pripravila in ga posredovala na agencijo 17. 6. 2021. Svet agencije je ugotovitveno poročilo obravnaval na svoji junijski seji dne 17. 6. 2021 in določil nabor študijskih programov, ki bodo presojani na drugem obisku ter imenoval dodatne (področno ustrezne) strokovnjake v skupino, in sicer:izr. prof. dr. Edouard Ivanjko, prof. dr. Marli Gonan Božac in prof. dr. Milena Alič.

Svet agencije je sklenil, da mora skupina strokovnjakov na drugem obisku podrobneje presojati naslednje študijske programe:

Pravo UN (Pravna fakulteta UM)
Pravo MAG (Pravna fakulteta UM)
Sodobne turistične prakse VS (Fakulteta za turizem UM)
Turizem: Sodelovanje in razvoj UN (Fakulteta za turizem UM)
Ekonomске in poslovne vede MAG (Ekonomsko-poslovna fakulteta UM)
Organizacija in management kadrovskega in izobraževalnega sistema VS (Fakulteta za organizacijske vede UM)
Organizacija in management kadrovskega in izobraževalnega sistema UN ((Fakulteta za organizacijske vede UM)
Organizacija in management kadrovskega in izobraževalnega sistema MAG (Fakulteta za organizacijske vede UM)
Energetika UN (Fakulteta za energetiko UM)
Energetika MAG (Fakulteta za energetiko UM)
Zdravstvena nega VS (Fakulteta za zdravstvene vede UM)
Zdravstvena nega MAG(Fakulteta za zdravstvene vede UM)
Gospodarska in tehniška logistika VS (Fakulteta za logistiko UM)
Logistika sistemov UN (Fakulteta za logistiko UM)
Logistika sistemov MAG(Fakulteta za logistiko UM)

Zaradi bolezninega člana skupine strokovnjakov, ni bila opravljena prvotno predvidena presoja programov na Fakulteti za energetiko.

Vlagatelj je vloge za evalvacijo omenjenih študijskih programov poslal v roku (do 16. 7. 2021). Skupina strokovnjakov je preko agencije vlagatelju posredovala seznam dodatnega gradiva, ki ga je vlagatelj dopolnil v septembru in oktobru. Usklajen urnik je bil posredovan vlagatelju 6. 10. 2021. Drugi obisk v postopku podaljšanja akreditacije visokošolskega zavoda UM je bil prav tako organiziran na daljavo, in sicer od 15. do 19. 11. 2021.

Skupina strokovnjakov je 21. 2. 2022 prejela odziv UM v dokumentu "Podaja pripomb na institucionalno poročilo skupine strokovnjakov NAKVIS v postopku podaljšanja akreditacije



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Univerze v Mariboru". Skupina strokovnjakov se je z odzivom seznanila, ga preučila in dopolnila/prilagodila/poppravila spodnje končno poročilo v primerih, v katerih je to smatrala za utemeljeno.





n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Zunanja evalvacija visokošolskega zavoda (številna tabela)				
Področja presoje	Izpolnjuje standarde kakovosti		Delno izpolnjuje standarde kakovosti	Ne izpolnjuje standardov kakovosti
	Prednosti	Priložnosti za izboljšanje		Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti
Delovanje visokošolskega zavoda				
Standard 1	4	7	0	0
Standard 2	5	5	0	0
Standard 3	1	6	0	0
Standard 4	1	3	0	0
Standard 5	2	6	0	0
Standard 6	5	5	0	0
Standard 7	1	6	0	0
Kadri				
Standard 8	2	6	1	0
Standard 9	2	2	0	0
Študenti				
Standard 10	1	4	0	0
Standard 11	1	1	0	0
Standard 12	2	3	0	0
Standard 13	1	3	0	0
Materialne razmere				
Standard 14	1	2	0	0
Standard 15	2	2	0	0
Standard 16	2	4	0	0
Standard 17	3	4	0	0

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

DELOVANJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA

1. standard: Visokošolski zavod uspešno uresničuje poslanstvo v slovenskem in mednarodnem visokošolskem prostoru. Z doseganjem organizacijskih in izvedbenih ciljev zagotavlja kakovostno visokošolsko dejavnost in njen razvoj.

Če gre za prvo podaljšanje akreditacije, je iz poslanstva, vizije in strategije visokošolskega zavoda razvidno, da nadaljuje obveze ustanovitelja.

a) usklajenost strateškega načrtovanja s poslanstvom, nacionalnimi in evropskimi usmeritvami:

Poslanstvo univerze se izraža v poštenosti, radovednosti, ustvarjalnosti, svobodi duha, sodelovanju in izmenjavi znanja v znanosti, umetnosti in izobraževanju. Skupina strokovnjakov vidi glavno prednost poslanstva univerze v skrbi za celotno osebje in trajnostnem razvoju univerze. Univerza skrbi za bogatitev univerzitetnega znanja, dvigovanje ravni ozaveščenosti in krepi humanistične vrednote. Skupina strokovnjakov ugotavlja, da sta poslanstvo in vizija ustrezni in da prispevata k motiviranju zaposlenih in študentov. Z vizijo 2021-2030 si Univerza v Mariboru prizadeva postati globalno priznan inovacijski ekosistem, ki bo spodbujal ustvarjalnost tako zaposlenih kot študentov. Njeni strateški cilji izhajajo iz njenega poslanstva.

Strategija (2013–20; 2021–30), ki izhaja iz poslanstva, je razložena v desetih delih: organizacija in povezljivost, izobraževanje, znanstvene raziskave in umetnost, razvoj človeških virov (spodbujanje delovnega okolja), študenti, mednarodni razvoj, kultura kakovosti, lokalno okolje, prostorski razvoj in informacijska podpora.

Kar zadeva 'organizacijo in povezljivost', univerza še naprej razvija povezave z Evropo. To je razvidno iz poudarka na zagotavljanju kakovosti, saj so ESG sami po sebi uspešno vzpostavili povezave po vsej Evropi. Skupina strokovnjakov je ugotovila, da univerza vzpostavlja pomembne evropske povezave. Med njimi so: priznanje Evropske komisije za skladnost kadrovske strategije za raziskovalce (HRS4R) z Evropsko listino za raziskovalce in Kodeksom ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev; dovoljenje za uporabo logotipa HR Excellence in Research v znak zavezanosti izvajanju načel Evropske listine za raziskovalce; različni nacionalni projekti, financirani iz sredstev EU, ki jih je univerza v glavnem (čeprav ne izključno) pridobila v obdobju 2013–2020; oblikovanje enotne politike zagotavljanja kakovosti v skladu z nacionalnimi in evropskimi standardi in smernicami (ESG) ter mobilnostjo študentov (v obdobju pred pandemijo), ki je med pomembnejšimi cilji. Strokovna skupina glede ESG meni in priznava, da je NAKVIS tista nacionalna institucija za zagotavljanje kakovosti, ki bi morala svoje splošne akte uskladiti s standardi ESG, nato pa oblikovati lastne interne standarde za določanje merljivih meril za postopke kakovosti. UM dosledno upošteva standarde NAKVIS, glavne in uradne standarde za visokošolsko prakso v Sloveniji.

Univerza si prizadeva svojo integriranost dosegati preko organiziranosti in povezovanja, vendar bi bila ob tem potrebna jasnejša opredelitev kazalnikov uspešnosti ter določitev

časovnih okvirjev. Strategija 2021–2030 krepi svoje systemske rešitve za napredek slovenskega visokošolskega in raziskovalnega prostora. Sledeč temu cilju univerza usmerja pozornost k prizadevanjem za doseganje nacionalne in evropske identitete.

Pri izobraževanju je poudarek na manjšem številu študentov. Dobro bi bilo podrobneje raziskati dejanski odnos med manjšim številom študentov in kakovostjo, saj je to zelo kompleksno vprašanje, čeprav se strinjamo, da je "manjše število bolj optimalno zasnovanih prednostnih študijskih programov" izvedljiva inovacija. Novoustanovljeni sistem vseživljenjskega učenja je nov dodatek k strategiji 2021–2030. V znanstvenem raziskovanju in umetnosti je odličen namen izboljševanja raziskovalnih dosežkov preko razvoja interdisciplinarnih raziskovalnih skupin. Če ima ta cilj kakršen koli vpliv na nadaljnje zaposlovanje osebja, ga je treba artikulirati. Med leti 2021 in 2030 je izpostavljena okrepitev prenosa znanja za razvoj družbe. Razvoj človeških virov (spodbujanje delovnega okolja) je ustrezno usmerjen v EU, vendar bi bila zaželena konkretizacija posebnih prednosti za Slovenijo. Skupina strokovnjakov je opazila znaten napredek in stabilnost kar zadeva v ljudi usmerjen razvoj univerze. Predlagani razvoj študentskih dejavnosti je normativen in na Univerzi ne bi smel manjkati, Univerza pa bi morala ponazoriti kako te dejavnosti vplivajo na izboljšanje kakovosti. Strategija 2021–2030 dodaja celovit osebni razvoj študentov tako na študijskem kot izvenštudijskem področju. Pomembno je ponovno začeti razvijati obštudijske dejavnosti po Covid krizi.

Mednarodni razvoj je osrednja dejavnost, skupina strokovnjakov meni, da je usmerjen v prihodnost in je izvedljiv. Med leti 2021–2030 bo univerza z uporabo različnih oblik mednarodnega izobraževanja, vključno z več predavanji v angleščini, pritegnila nadarjene domače študente in tuje študente iz ciljnih držav. Mednarodno akademsko kadrovanje ostaja težava po vsej Sloveniji in bi ga bilo mogoče rešiti le s skupnimi ukrepi Rektorske konference. Kot je ugotovila skupina strokovnjakov, je zelo pomemben nadaljnji razvoj "kulture kakovosti". V naslednjih dvajsetih letih bo univerza ves čas delovanja delovala na sistematičnem spremljanju in analizi kazalnikov kakovosti. Institucionalni sistem kakovosti bo nadgrajen na način, ki bo zagotavljal učinkovito podporo doseganju strateških ciljev univerze.

Vključevanje v „lokalno okolje“ je stalen cilj, ki je trdno zasnovan v ambiciozni kulturi napredne univerze z lokalnimi interesi. Na mnogih področjih lokalnega trga dela in poklicnih skupnosti je bil dosežen močan napredek pri povezovanju. Med leti 2021–2030 bo univerza stopila v stik z osrednjim lokalnim in regionalnim središčem zainteresiranih strani v procesu prenosa znanja in tehnologije. Podobno je „prostorski razvoj“ premišljeno usmerjen, ambiciozen in izvedljiv, vendar le ob zagotovitvi ustreznih namenskih finančnih sredstev. Univerza v Mariboru bo v letih 2021–2030 sledila smernicam za naložbe v zeleno infrastrukturo in energetske samooskrbo. Skupina strokovnjakov je ugotovila, da so načrti "IT podpore" usmerjeni k cilju, ki je zelo napreden in dosegljiv, z izrazitim poudarkom na zagotavljanju neprekinjenega delovanja univerze. Na primer, dobra trenutna praksa v IT vključuje zelo hiter in kompetenten odziv na Covid 19 in na novo razvito komunikacijo za vse zaposlene. Z digitalno optimizacijo bo univerza v naslednjih dvajsetih letih povečala svojo učinkovitost in izboljšala uporabniško izkušnjo na vseh ravneh, od zaposlenih do študentov.

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da pri pisanju poslanstva in strategije sodelujejo predvsem zaposleni na višjih ravneh univerze oz. njenega vodstva. Univerza bi morala razmišljati o načinu vključevanja vseh ravni, vključno s honorarnimi delavci in strokovnimi službami in študenti.

Skupina strokovnjakov predlaga opredelitev kazalnikov uspešnosti in redna formativna ocenjevanja tako za poslanstvo kot za njeno strategijo v desetih točkah, pri čemer bi moral imeti senat univerze močno vlogo. V različnih fazah poslanstva je pomembno navesti napredek pri dosežkih in razvoju. Novo strategijo Univerze v Mariboru 2021–2030 je treba ustrezno razširiti na celotno akademsko in neakademsko skupnost. Glede mednarodnega zagotavljanja kakovosti je treba evropske standarde in smernice (ESG) uporabljati v zadostni meri, da bi našli sinergije v slovenskih standardih. Kar zadeva težave z mednarodnim kadrovanjem, lahko rektorska konferenca pomaga pri iskanju rešitev na nacionalni ravni. To bi močno pripomoglo k nadaljnjemu razvoju slovenskega visokošolskega prostora. Poslanstvo mora predstaviti vsako predvideno povečanje skupnih stroškov.

Nadaljnje priporočilo se nanaša na razvoj slovenskega visokošolskega prostora. Cilj se ne nanaša le na sodelovanje med vsemi univerzami v Sloveniji, temveč tudi z mrežo srednjih šol. Številne take šole imajo močna evropska in mednarodna združenja in povezave. Kjer je le mogoče, jih je treba vključiti v delovanje Univerze v Mariboru. To, da univerza napreduje pri svojih strateških ciljih, je v veliki meri odvisno od uspeha njenega poslanstva in strategij.

b) izvedljivost in celovitost strateškega načrtovanja:

Univerza v Mariboru, ki zdaj izvaja strategijo 2021–2030, še naprej zagotavlja kakovostno visokošolsko izobraževanje. Univerza si močno prizadeva doseči popolnejšo usklajenost z Evropo ter s predpisi in razvojem v svoji državi. Internacionalizacija se še naprej spodbuja. Skupina strokovnjakov ocenjuje, da je strateško načrtovanje izvedljivo in celovito, saj se zaveda, da se strategija 2013–2020 nadaljuje z enakimi strateškimi cilji v strategiji 2021–2030.

Poslanstvo ima ustrezno vizijo, strateški cilji pa se nadaljujejo iz prejšnje strategije v novo. Cilji ostajajo znotraj okvirov, ki jih je univerza ocenila kot izvedljive in dosegljive. Čeprav univerza vsako leto spremlja svoje delovanje v samoevalvacijskih poročilih, pa tudi v letnem poslovnem poročilu univerze, ki spada pod ta standard kakovosti, zajema spremljanje tistih področij, ki so navedena tudi v strateškem načrtu. Zaznane priložnosti za izboljšanje samoevalvacije so vključene v ukrepe nove in sedanje strategije UM (2021–2030).

Med strateškimi premiki/izzivi je bilo posebej opaženo: racionalizacija, poenotenje in razvoj informacijske podpore temeljnim procesom (AIPS, kazalniki kakovosti, razvoj študija); ustanovitev doktorske šole Univerze v Mariboru; razvoj raziskav (RIUM, HPC RIVR); razvoj človeških virov (IzpopolniUM, Didakt.um, INNOVUP, HR Excellence in Research); ECTS vrednotenje obštudijske dejavnosti, ki so v podporo študijski odličnosti; povečanje števila študijskih programov v angleščini; razvoj celovitega in institucionalno poenotenega

notranjega sistema zagotavljanja kakovosti; ustanovitev programskih svetov; obnova in energetsko sanacija infrastrukture (7 objektov); vključevanje komponent kakovosti v notranja merila za dodelitev sredstev za financiranje študijske dejavnosti.

Skupina strokovnjakov je v svoji presoji ugotovila, da je strategija 2021-2030 usmerjena v prihodnost, kar lahko pripišemo tudi rektorjevemu jasnemu pregledu in prepoznavanju uspehov v preteklih letih ter iz teh prihajajočih smiselni ciljev za prihodnje.

c) ustreznost načina preverjanja uresničevanja strateškega načrtovanja:

Strateške usmeritve Univerze v Mariboru, 2021–2030 so skupen rezultati idej in vizij deležnikov po vsej Univerzi, nenazadnje tudi študentov kot glavnih deležnikov, ki so sodelovali pri njihovem oblikovanju. Z rektorjem kot predanim voditeljem in njegovimi metodami spodbujanja idej in konceptov je poslanstvo sklop univerzitetnih ciljev, načrtovanih na nadzorovan in izvedljiv način. To obeta, da se bo uresničilo v naslednjih 10 letih.

Predstavniki različnih znanstvenih disciplin in predstavniki študentov so bili povabljeni, da prek ustreznih študentskih svetov prispevajo k razpravam o poslanstvu in pomagajo pri pripravi končnega osnutka. Za obdobje 2021–2030 je bila ustanovljena tudi delovna skupina, ki je ugotovila, da je bila strategija 2013–2020 uspešna. Številna poglavja v obeh strategijah so zajemala vse dejavnosti, načrtovanje ukrepov in kazalnike. Strategija / delovne skupine so vodile postopke, ki so trajali prib. eno leto. Senat je bil zelo vpleten. Upoštevana so bila tudi prejšnja poročila o oceni in načrtovanje ukrepov. Razpisane so bile tudi strateške konference.

Rektorja zaposleni opisujejo kot dobrega vodjo in je pri pripravi strategij in povezovanju različnih mnenj pogosto večkrat zastavil isto vprašanje, zlasti v podporo raziskavam, vključenosti v evropske projekte, mednarodnem sodelovanju in načrtovanju prihodnosti na področju notranje zagotavljanje kakovosti (standardizirani procesi). Študenti so bili nenehno vključeni v vse standarde, vključno z intenzivnimi pripravami na novogradnjo stavbe treh fakultet, namestitvijo superračunalnika, usposabljanjem učiteljev in možnostmi za izboljšave na znanstvenih področjih.

Dobro strategijo z desetimi točkami bi še izboljšali s predvidenimi datumi dosežkov kot smernicami, skupaj s kazalniki uspešnosti in rednimi formativnimi ocenami. To pomeni usklajevanje odgovornih za pripravo in uresničevanje poslanstva in strategij na vseh fakultetah, predstavnikov študentov in zunanjih deležnikov ter njihovih poročil o individualnih in kolektivnih ocenah, kot je bilo dogovorjeno z rektorjem kot vodjem univerze.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Odličnost v metodologijah za zasnovo, načrtovanje in pisanje poslanstva in strategije

- Celovito vključevanje deležnikov v procese priprave in pisanja
- Strukturirano načrtovanje, ki poudarja številne vidike medsebojne povezanosti univerze z lastnim okoljem in zmogljivostmi
- Povezovanje z Evropo.

Priložnosti za izboljšanje:

- Uporaba kazalnikov uspešnosti in periodična formativna vrednotenja
- Vključevanje vseh deležnikov, vključno s honorarnimi zaposlenimi in neakademskimi kadrom
- Povezovanje z drugimi slovenskimi visokošolskimi zavodi
- Razvoj močnih povezav med evropskim ESG in uradnimi nacionalnimi standardi NAKVIS
- Reševanje problema mednarodnega kadrovanja; preko Rektorske konference
- Jasnejša ponazoritev kako normativne dejavnosti (študentje) vplivajo na zmanjševanje in izboljšanje kakovosti študija
- Z raziskavami preverjena podmena, da manjše število študentov prispeva k večji kakovosti študija

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

2. standard: Notranja organiziranost visokošolskega zavoda zagotavlja sodelovanje visokošolskih učiteljev in sodelavcev, znanstvenih delavcev in nepedagoških delavcev, študentov in drugih deležnikov pri upravljanju in razvijanju dejavnosti visokošolskega zavoda.

Predstavništvo deležnikov v organih visokošolskega zavoda ter uresničevanje njihovih pravic in obveznosti:

Podporne službe Univerze v Mariboru, ki delujejo v okviru rektorata univerze in na posameznih fakultetah, so odgovorne za strokovno, tehnično in administrativno podporo. Vodi jih glavni tajnik, na fakultetah pa tajniki članic. Vse podporne službe tvorijo hrbtenico notranjega sodelovanja in so temelj sodelovanja med vsemi deležniki znotraj univerze. Tako na univerzi kot tudi na fakultetah članicah so vzpostavljeni ustrezni postopki, pravila, etični kodeksi za zagotavljanje enakosti, medsebojnega sodelovanja, spoštovanja in upoštevanja potreb vseh deležnikov znotraj akademske skupnosti. Integriteta raziskovalnega dela je zagotovljena s Kodeksom profesionalne etike Univerze v Mariboru ter Kodeks etike in integritete za raziskovalce na univerzi v Mariboru. Skupaj z Etičnim kodeksom študentov Univerze v Mariboru predstavljajo ti kodeksi osrednje vodilo za sodelovanje med študenti, pedagoškim osebjem in drugimi službami znotraj univerze. Vsi trije etični kodeksi bodo v letu 2021 združeni v en kodeks (Etični kodeks za zaposlene in študente na Univerzi v Mariboru). Univerzitetni načrt integritete ponuja komplementaren sklop protokolov in smernic. Skupina strokovnjakov je ugotovila, da bi te kodekse, načrte in predpise lahko bolje poznali vsi študentje, zlasti predstavniki študentov in zaposleni, zato poziva k njihovi večji preglednosti in promociji.

Študenti kot enakovredni partnerji sodelujejo pri oblikovanju in sprejemanju razvojnih in operativnih odločitev znotraj univerze in njenih članic. V skladu s statutom UM si univerza prizadeva zagotoviti vključenost študentov v organe univerze in fakultet ter v njihova delovna telesa (vključno z delovnimi skupinami) in različne komisije. Kot ključni deležniki so vabljeni tudi na posvetovanja, konference in različne sestanke.

Univerza kot celota je povezana z notranjimi in zunanji deležniki neformalno preko različnih srečanj, sestankov in posvetovanj; obstajajo pa tudi formalna orodja, kot so letna raziskava zadovoljstva zaposlenih, ki se vsako leto izvaja med notranjimi in zunanji deležniki, in prisotnost v različnih organih univerze in njenih članic. Obstaja raziskava o pedagoškem delu in obremenjenosti študentov na univerzi, ki daje rezultate za postopke samevalvacije in druge postopke ter izvajanje potrebnih korektivnih ukrepov ali izboljšav. Vsi deležniki imajo v poslanstvu Univerze v Mariboru pomembne vloge, kar se odraža v sodelovanju med njimi. To sodelovanje se izraža kot sooblikovanje univerzitetnih aktov, promocija študija, izmenjava znanj in izzivov iz industrije, mentorstvo doktorskim študentom, sodelovanje z industrijo pri reševanju problemov, vključenost v spremembe nacionalne zakonodaje, sodelovanje z različnimi zbornicami, aktivnost na področju Erasmus izmenjav (še posebej na doktorskem študiju) in sodelovanje z mladimi raziskovalci. Dobra je tudi povezava z zunanji deležniki, kot npr. učitelji osnovnih šol, ki so vključeni v programski svet (Pedagoška fakulteta). S svojimi predlogi pripomorejo k refleksiji o zaposljivosti, ki se odraža v posodobitvah študijskih programov in posledično v boljši zaposljivosti diplomantov. Predstavniki iz gospodarstva in drugih delodajalcev se povezujejo s predstavniki univerze in fakultet na različnih konferencah in srečanjih, ki jih organizirajo univerza in njene članice ter na tak način tudi posredno sooblikujejo študij.

Študenti so v delovanje univerze dobro vključeni. Izvajan način na študente osredinjenega študija tudi pozitivno pripomore k sodelovanju med vsemi deležniki znotraj univerze. Preko študentskih svetov in predstavnikov študentov, tutorstva, vključenosti v organe in komisije ter številne postopke, projekte in zagotavljanje kakovosti so študentje obravnavani kot enakovredni in pomembni deležniki. Študentje ocenjujejo splošno vzdušje na fakultetah kot odlično in pozitivno naravnano v smeri sodelovanja z vsemi deležniki.

Na nekaterih področjih (npr. agrikultura in tehnika) je potreba po kadrih večja kot število diplomantov. Te potrebe gospodarstva oziroma zunanjega okolja bi bilo potrebno obravnavati takoj, ko je to mogoče. Skupina strokovnjakov priporoča tudi sistematiziranje povratnih informacij delodajalcev, zlasti v zvezi z izboljšanjem programov.

Raziskovalci na univerzi so različno motivirani za skupinsko sodelovanje doma in v tujini, kljub temu pa je potrebno poiskati načine za doseganje visokih standardov tako preko angažiranja posameznikov kot tudi dela skupine.

Smiselno bi bilo spodbuditi deležnike k večjemu sodelovanju s fakultetnim osebjem, med pomembnimi dejavnostmi skupina strokovnjakov predlaga naslednje dejavnosti: soavtorstvo različnih prispevkov, izvedba predavanj in seminarjev na lokaciji zaposlovalcev, vključitev v promocijske aktivnosti v zvezi z študijskimi programi, nastopi v medijih, kjer bi govorili o programih - te dejavnosti naj potekajo v različnih okoljih: lokalnem nacionalnem in mednarodnem.

Na univerzi poteka dejavno povezovanje med deležniki znotraj univerze in povezovanje z zunanjim okoljem. Mnenje študentov je slišano in upoštevano. Deležniki ocenjujejo odnos

z vodstvom kot dober, v soodločanje so vključeni tako predstavniki zunanjega okolja kot vsi notranji deležniki. Nekateri zaposlovalci so vključeni v različne komisije in sodelujejo pri pedagoškem procesu. Študentje ocenijo praktično usposabljanje. Sodelovanje se velikokrat zgodi spontano in je na nekaterih področjih dinamično. Dinamika rasti univerze je po mnenju skupine strokovnjakov dober in učinkovit način univerzitetnega in fakultetnega razvoja.

Med razgovori so predstavniki sindikatov povedali, da niso vključeni v načrt etike/integritete. Želeli bi si biti bolj slišani, a mlajši se bojijo včlaniti v sindikat, ker smatrajo, da bi bili označeni za povzročevalce težav. Kljub temu mnogi iz vseh delov univerze iščejo pomoč pri treh sindikatih. Težave se pogosto nanašajo na denar in plače. Pojasnili so tudi, da je so žvižgači pomanjkljivo zaščiteni in da se uporabljajo različni standardi med člani. Predstavniki so trdili, da sodelovanje z univerzo ni zelo močno in ni na dovolj visoki ravni.

Pri UM so zatrdili, da vedno obstaja možnost za sindikalno sodelovanje. Kar zadeva načrt etike/integritete UM, so sindikati dejansko prispevali tako pred kot med procesom. Med vodstvom univerze in sindikalnimi predstavniki je vzpostavljen ustrezen sindikalni dialog. Rektor je sindikatom ponudil osebno podporo, vendar bi večje sprejemanje na vseh ravneh nedvomno okrepilo odnos.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Dobro sodelovanje med vsemi deležniki znotraj univerze in njihova vključenost v soodločanje
- Vključevanje zunanjega okolja v sooblikovanje univerze
- Aktivna vključenost študentov na vseh ravneh delovanja univerze
- Dobre možnosti za študijske izmenjave za doktorske študente
- Dobro delovno vzdušje, medsebojni odnosi in zadovoljstvo zaposlenih

Priložnosti za izboljšanje:

- Upoštevanje potreb zunanjega okolja, kjer so dejanske potrebe po diplomantih višje kot pa jih univerza predvideva.
- Sistematizirati povratne informacije delodajalcev, zlasti v zvezi z izboljšanjem programov
- Spodbujati sodelovanje med raziskovalci
- Večja vključenost v zunanjo promocijo in komunikacijo - na nacionalni in morda na mednarodni ravni
- Večja promocija in poznavanje univerzitetnih aktov, kodeksov in drugih pravilnikov med študenti, predstavniki študentov in vsemi zaposlenimi.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

3. standard: Visokošolski zavod izkazuje kakovostno znanstveno, strokovno, raziskovalno oziroma umetniško dejavnost in z njo povezane pomembne dosežke na področjih in disciplinah, na katerih jo izvaja.

Kakovost, razvoj in napredek znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške dejavnosti:

Univerza izvaja znanstvenoraziskovalno in umetniško dejavnost; na sedemnajstih članicah deluje 109 raziskovalnih skupin. Obseg teh dejavnosti je glede na klasifikacijo ARRS širok. Nedavno se je univerza strateško odločila, da bo opredelila štiri smeri, v katere si želi usmeriti svoja prizadevanja in tam doseči kritično maso, tako glede števila raziskovalcev - več kot sto - kot glede ustrezne infrastrukture. Prednostna področja so opredeljena kot „Napredni materiali in tehnologije“, „Zdravje in varna prehrana“, „Pametna energija in krožni sistemi“ ter „Umetna inteligenca in informacijsko-komunikacijske tehnologije“. Seveda bo za presojo uspeha te odločitve potrebno počakati nekaj let in medtem spremljati napredek oziroma rezultate.

Kakovost raziskovalnega dela članov UM lahko ocenimo po standardnih in splošno sprejetih merilih. Z globalnega vidika je slika videti zadovoljiva. Natančneje, letna objava publikacij se je zmerno povečala, in sicer z 804 v letu 2014 na 1013 v letu 2019. Število akademskega osebja, odgovornega za raziskave, izraženo s FTE, se v navedenem obdobju ni bistveno spremenilo. Po drugi strani pa je število navedb rezultatov raziskav UM, opredeljenih v bazi podatkov WoS, naraščalo, s 13207 na 22190. Te globalne številke se odražajo v položaju UM na univerzitetni lestvici, kjer je na isti ravni kot univerzi v Zagrebu in Beogradu, vendar zaostaja za Ljubljano in še bolj za univerzami v širši evropski soseščini.

Pobližje pa je slika bolj raznolika in razkriva pomemben prostor za izboljšave. Med akademskim osebjem lahko najdemo vrhunske raziskovalce, vendar jih je malo in UM njihovega potenciala ne izkoristi popolnoma. Poleg tega tudi na fakultetah, ki jih z raziskovalnega vidika lahko štejemo za mednarodno konkurenčne, najprej FKKT (ki je v šestletnem obdobju dosegel 31855 "čistih" citatov), FNM (24624) in MF (22812) in do stopnje FERI (15824) in FS (12052) sistem ni optimalno nastavljen tako, da bi pritegnil financiranje projektov iz nacionalnih in še več mednarodnih virov. Glavni razlog za to je razpetost med zahtevami raziskovalnega in učnega dela, ki se kaže na različne načine. Raziskovalne dejavnosti na splošno veljajo za sekundarne v primerjavi s pedagoškimi, kar je skupina strokovnjakov ugotovila v intervjujih in iz predstavljenih dokumentov, vključno zlasti z merili habilitacije. Prenos rezultatov raziskav v prakso je še šibkejši: število prijavljenih patentnih prijav je veliko, a le manjši del jih je uspešno opravil postopek registracije; razgovori so pokazali, da prosilci ne morejo računati na znatno podporo UM.

Hkrati pa na nekaterih fakultetah pomen raziskav še zdaleč ni pravilno razumljen. Na nekaterih članicah raziskave v bistvu ne obstajajo; presenetljiv primer je PF, kjer bi morale biti objave standardni del akademskih dejavnosti. Strokovna komisija seveda razume, da raziskave na fakultetah, ki zagotavljajo strokovno izobrazbo, niso prednostna naloga, vendar bi tudi več pozornosti temu vidiku pripomoglo k izboljšanju akademske ravni. Seveda obstajajo še drugi dejavniki, ki bi lahko vplivali na raziskovalne rezultate Univerze v Mariboru tako na materialnem kot na upravnem področju, ključni dejavnik pa je ustrezno ravnovesje med raziskovalnimi in učnimi nalogami akademskega osebja UM.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Nekaterne članice Univerze v Mariboru, zlasti FKKT, FNM in MF, so mednarodno konkurenčne na raziskovalnem prizorišču.

Priložnosti za izboljšanje:

- Tudi na fakultetah, kjer so raziskave konkurenčne, sistem zahteva izboljšanje, da bi z ustreznim financiranjem nagradili uspeh pri privabljanju nacionalnih ali mednarodnih raziskovalnih projektov.
- Raziskovalne in pedagoške dejavnosti je treba razumeti kot dopolnilne in ne medsebojno konkurenčne, pri čemer je treba močno podpirati sinergijo med njimi.
- Akademska "piramida" nazivov nima ustrezne strukture; povečati je potrebno število mlajših raziskovalcev in predavateljev,
- Izjemni raziskovalni dosežki UM niso dovolj jasno in pogosto objavljeni na spletnih straneh UM in njenih članic.
- Širša uporaba angleščine kot trenutne lingua franca v akademski produkciji UM bi povečala konkurenčno raven; ob zakonskih omejitvah, ki omejujejo rabo angleškega jezika v pedagoškem procesu naj si UM prizadeva k krepitvi kulture rabe angleškega jezika v akademski skupnosti v vseh primerih, ki to omogočajo in si prizadeva za temu podpirajoče spremembe na zakonski ravni.
- Z izjemo petih zgoraj naštetih fakultet si je treba prizadevati za boljše razumevanje akademskega osebja o vlogi raziskav in njihovem pomenu za status UM.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

4. standard: Praktično izobraževanje študentov v delovnem okolju, če je del izobraževalne dejavnosti, je dobro organizirano in se tako tudi izvaja. Zagotovljeni so viri za njegovo izvedbo.

a) sistemska ureditev praktičnega izobraževanja študentov in njegovega izvajanja:

Študenti so vključeni v praktično usposabljanje glede na izbrani študijski program. Praktični del študija je obvezen za strokovne programe, pri drugih pa je bolj vprašanje izbire oziroma je zahtevan le kot dodatna študijska obveznost. Dejavnosti praktičnega usposabljanja izvajajo izven prostorov univerze, kar študentom omogoča, da se seznanijo z zahtevami stroke ter da spoznajo svoje potencialne prihodnje zaposlovalce.

Načini, kako izbirajo institucije, kjer poteka študijska praksa, se na fakultetah razlikujejo. Nekateri fakultete določajo, kje lahko študenti opravljajo prakso, druge so odprte za predloge študentov. Na splošno ugotavljamo, da imajo študenti dovolj svobode, da izrazijo svoje želje. Prakso usklajujejo vodje študijskih skupin – mentorji s predstavniki

zainteresiranih podjetij. Samoevalvacijsko poročilo o študijski praksi omenja namero vodstva UM, da uvede skupne smernice praktičnega usposabljanja, toda v skupini strokovnjakov smo mnenja, da to ne bi bilo smiselno glede na različna področja in značilnosti prakse.

Študijska praksa je predvsem za strokovne študije dobro vpeljana. V raziskovalnih oddelkih bi morali biti študenti bolj intenzivno vključeni v aktivno raziskovalno delo; žal se to ne odvija pogosto. Nekatere fakultete, predvsem Medicinska fakulteta, velikokrat organizirajo prakse za študente v tujini. Tudi na drugih fakultetah bi bilo priporočljivo, da se ne zanemari vidik mednarodnih povezav.

b) zadovoljstvo udeležencev praktičnega izobraževanja:

Fakultete glede na svoj študijski program iščejo različne poti, kako najti partnerje za študijsko prakso, na primer s povezavami z bolnicami, živilsko predelovalnimi obrati in drugimi. Postopki, ki merijo stopnjo zadovoljstva pri študijskih praksah tako na strani študentov kot institucij, ki so nadzirale (mentorirale) njihovo delo, se po fakultetah zelo razlikujejo, najsi bodo to vprašalniki za študente, ustni razgovori ali poročila mentorjev. Rezultati merjenj pa so redno ovrednoteni, čemur je prilagojen sistem ocenjevanja. UM je spodbudila ustanovitev nekaj start-up in spin-off podjetij, ne ravno veliko, a univerza ta podjetja redno vključuje v organizacijo študijskih praks. Po drugi strani to ni najbolje, saj praksa, ki jo tako omogoča univerza znotraj svojih podjetij hitro pride do meja zmogljivosti, kar je vidno pri novem zobozdravstvenem programu.

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da je kakovost praktičnega usposabljanja oziroma študijske prakse na splošno prednost UM. Univerza nudi veliko različnih priložnosti in jim omogoča izbiro prakse, ki se sklada z njihovimi prihodnjimi poklici in karierami. Sistem je še posebej kvaliteten, saj upošteva odzive nekdanjih študentov – alumnov, ki hvaležno poročajo, da jim je študijska praksa pomagala najti zaposlitev.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Učinkovita kombinacija formalnih in neformalnih metod pri organizaciji študijske prakse.

Priložnosti za izboljšanje:

- Izboljšava prostorov za izvajanje študijske prakse v univerzitetnih prostorih, na primer prakse za novi zobozdravstveni program.
- Študijska praksa bi bila boljša, če bi v raziskovalnih oddelkih študente bolj intenzivno vključili v aktivno raziskovalno delo in nato ocenjevali najboljše rezultate njihovega dela.
- Z izjemo medicinskih programov bi vse fakultete lahko izboljšale kakovost študijske prakse, če bi se odprle tudi v mednarodni prostor.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

5. standard: Visokošolski zavod spremlja potrebe po znanju in zaposlitvene potrebe v okolju. Zagotavlja informacije o zaposlitvenih možnostih na področjih, ki so primerna kompetencam oziroma učnim izidom diplomantov.

a) sodelovanje visokošolskega zavoda z okoljem ali delodajalci in s svojimi diplomanti:

Univerza v Mariboru na več načinov spremlja potrebe po kadrih. Ob tem Univerza v Mariboru ves čas od implementacije anketnega vprašalnika o zaposljivosti in zaposlenosti zbira podatke o diplomantih. Z uveljavitvijo direktive GDPR v letu 2016 je bi/a primorana univerzitetno bazo alumni izbrisati, saj ni imela ustreznih soglasij diplomantov za zbiranje osebnih podatkov. Od tedaj zbira prostovoljna soglasja diplomantov. UM izvaja univerzitetno mnenjsko anketo, ki pa zaradi premajhnega števila diplomantov v alumni ni reprezentativna. Zato se članice Univerze v Mariboru poslužujejo svojih ločenih mehanizmov za spremljanje svojih diplomantov, podatke pa uporabljajo v evalvacijskih postopkih.

Način sledenja zaposljivosti in ustreznosti pridobljenih veščin na delovnem mestu je tudi komunikacija z različnimi delodajalci (mnogi so vključeni v programske svete držav članic), vendar se to ne zgodi dovolj pogosto. Na nekaterih fakultetah člani programskega sveta sodelujejo v procesu prenove. Delodajalci in drugi predstavniki okolja s fakultetami sodelujejo na različne načine: zagotavljajo akademske in kulturne smernice ter finančno podporo. V mnogih primerih študentje opravijo prakso pri bodočih delodajalcih, kar zagotavlja dober pregled njihove usposobljenosti in povratne informacije fakulteti o potrebnih spremembah študijskih programov. Številni delodajalci so diplomanti UM, zato jih spodbujajo na delovnem mestu. Univerza delodajalcem in drugim predstavnikom okolja omogoča sodelovanje pri določenih raziskavah in sodelovanju pri posodobitvah programov. Sodelovanje Univerze v Mariboru z okoljem ali delodajalci in njihovimi diplomanti je dobro, obstaja zelo močna povezava med lokalnim okoljem. Kot uspešen primer tovrstnega sodelovanja je skupina strokovnjakov prepoznala sodelovanje Fakulteto za turizem z lokalnim okoljem. Vendar bi morali delodajalci še bolj sodelovati pri zagotavljanju povratnih informacij o kompetencah diplomantov, ki so jih zaposlili, in študentov, ki pri njih opravljajo prakso, da bi lažje opredelili učne rezultate v posameznih programih. Intenzivnejše vključevanje delodajalcev in drugih predstavnikov okolja v pedagoški proces in raziskave bi akademsko osebje pripeljalo v boljši stik s trendi na področjih, na katerih so diplomanti zaposleni, ter hitrejše in enostavnejše posredovanje informacij o poklicih prihodnosti. Podatke o zaposljivosti je treba upoštevati v postopku samoevalvacije, da se ugotovi, ali obstaja povezava med nizko zaposljivostjo in zastarelimi vsebinami v učnih načrtih. To bi moralo rezultirati v posodobitvi učnih načrtov ali v primerih, da so diplomanti zaradi prevelikega števila nezaposleni, tudi v omejitvah števila vpisnih mest.

Intenzivnejše sodelovanje različnih zainteresiranih strani bi lahko spodbudilo tudi pridobitev štipendij za tiste študente, ki zaradi finančnih razlogov ne morejo končati študija.

b) razvitost kariernih centrov, klubov diplomantov ali drugih organiziranih oblik:

Zaposleni v KC sodelujejo na številnih sejmih in izvajajo različne projekte in prireditve. Študenti so seznanjeni s svojimi dejavnostmi in sodelujejo v dejavnostih, ki se jim ponujajo.

Zavod ohranja stike z alumni tudi prek alumni klubov, ki pa ne obstajajo na vseh fakultetah. UM ima tudi univerzitetni alumni klub. Komunikacija med člani alumni kluba poteka na različne načine. O njih so obveščeni prek glasila po elektronski pošti, AK UM jih obvešča tudi prek besedilnih sporočil, na spletni strani in prek družbenih omrežij. Za poglobitev stikov med delodajalci in fakulteto bi bilo potrebno intenzivnejše sodelovanje zunanjih deležnikov kot mentorjev pri magistrskih nalogah.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Dobra organizacija kariernih centrov in njihovo aktivno sodelovanje pri številnih dejavnostih, zlasti pri poklicni orientaciji.
- Številne dejavnosti alumni klubov na nekaterih fakultetah (npr. Fakulteta za strojništvo).

Priložnosti za izboljšanje:

- Intenzivnejše vključevanje delodajalcev.
- Pregledno sporočanje podatkov o zaposljivosti vsem zainteresiranim stranem na univerzi in določeni fakulteti.
- Seznanitev delodajalcev z načini, kako lahko spodbujajo UM lokalno in nacionalno ter mednarodno.
- Vključevanje vsebin, ki povečujejo zaposljivost, v diplomske programe in krepitev sodelovanja z delodajalci.
- Zagotavljanje možnosti študentom, ki nimajo materialnih sredstev za študij in nadaljnjo kariero, s pridobivanjem štipendij različnih zainteresiranih strani v skupnosti.
- Razvoj sistematičnega pristopa za spremljanje podatkov o zaposljivosti.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

6. standard: Notranji sistem kakovosti omogoča sklenitev kroga kakovosti na vseh področjih delovanja visokošolskega zavoda.

a) poznavanje pomena in vloge notranjega sistema kakovosti:

Univerza v Mariboru ima vzpostavljen celovit in dovršen sistem zagotavljanja kakovosti, ki je opredeljen v Poslovniku kakovosti UM. Sistem kakovosti zajema organiziranje temeljnih, vodstvenih in podpornih procesov, njihovo spremljanje in obvladovanje, zagotavljanje potrebnih virov za doseganje učinkovitosti procesov in iskanje priložnosti za izboljšanje.

Kakovost je opredeljena kot »doseganje razvojnih ciljev ključnih deležnikov (članic univerze, študentov, zaposlenih, širše regije). Ključna načela za doseganje teh ciljev so neodvisnost/odgovornost posameznika, sodelovanje v kulturi komuniciranja in zaupanja. Skupina strokovnjakov podpira pomen takih načel za delovanje sistema kakovosti.

Notranji sistem kakovosti se osredotoča na spremljanje upravljanja in odločanja, zagotavljanje infrastrukture, omogočanje avtonomije fakultet in enakopravnega položaja študentov, internacionalizaciji, razvoju dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov, regionalne povezanosti in na kakovost evalvacije študentov. Načini za spremljanje učinkovitosti sistema kakovosti vključujejo notranjo evalvacijo, samoevalvacijo in zunanjo evalvacijo. Ti trije načini evalvacije so usklajeni na univerzitetni ravni.

Na univerzitetni ravni je za zagotavljanje sistema kakovosti odgovorna Komisija za ocenjevanje kakovosti univerze (KOKU). Je stalna komisija Senata UM. Spremlja kazalnike kakovosti, ki zadevajo študente, prostore in opremo, študijske programe, mednarodne aktivnosti, raziskovanje, akademsko uspešnost in zaposlovanje. ter skrbi za Oddelek za kakovost in trajnostni razvoj UM (OKTR). Slednji Oddelek za razvoj in študentske zadeve (ORŠZ) je odgovoren za realizacijo cilja razvoja kulture kakovosti, ki naj v prihodnjih letih postane prednostna naloga. Poslovnik kakovosti in drugi organizacijski dokumenti s področja kakovosti navajajo drugačno ime oddelka, in sicer Oddelek za kakovost in trajnostni razvoj (OKTR). V tem kontekstu je v Poslovniku kakovosti zapisan obsežen nabor ciljev delovanja oddelka OKTR in procesov s podrobno izvedbo (npr. namen, podatki, udeleženci). Vendar pa je premalo natančno in jasno opredeljen želen nivo kulture kakovosti ter cilji in dejavnosti za njeno zagotavljanje. To pa ne pomeni, da ni moč prepoznati zametka kulture kakovosti. Kot primer navajamo, da je med spletnimi intervjuji skupino strokovnjakov navdušil študentski svet. Predstavniki Študentskega sveta so pojasnili, kako so uvedli dve izboljšavi, in sicer nadgradnjo ankete o zadovoljstvu študentov in nadgradnjo tutorskega sistema. Ta dva projekta nista bila formalno vključena v sklenitev zanke kroga kakovosti (načrtuj/izvedi/preveri/ukrepaj), a sta bila uspešno izvedena. Študentski svet je pri realizaciji te aktivnosti vodilo upoštevanje študentskih vrednot. To kaže, da so študenti sposobni izvajati ukrepe za izboljševanje sistema kakovosti in niso zgolj formalno vključeni v sistem kakovosti.

b) samoevalvacijsko poročilo za zadnje zaključeno samoevalvacijsko obdobje, ukrepi na podlagi samoevalvacije v obdobju od zadnje akreditacije ter načrt izboljšav za prihodnje samoevalvacijsko obdobje:

Notranji sistem kakovosti Univerze v Mariboru je bil sprejet na institucionalni ravni, tako da je izgrajen in delujoč. Od zadnje akreditacije je bil dosežen napredek pri odpravi neskladnosti v procesu zagotavljanja kakovosti med posameznimi članicami. Univerza je prepoznala še ostale nerešene izzive, kot npr. zagotovitev ustrezne podpore (finančne, materialne, kadrovske) na področju delovanja sistema kakovosti. Izboljšali so poenoteno samoevalvacijsko poročilo članic univerze. Izboljšali so tudi stabilnost sestave Komisije za kakovost univerze in nekaterih komisij/odborov tako, da so povečali motivacijo in prepoznavnost pomembnosti dela v teh komisijah.

Univerza v Mariboru ima sistem samoevalvacij, ki ji omogoča prepoznati priložnosti za izboljšanje. Skupina strokovnjakov se strinja s štirimi ključnimi področji izboljšav, ki jih je univerza opredelila s samoevalvacijo. Te zajemajo prepoznavanje in določanje

odgovornosti, nadaljnji razvoj kulture kakovosti, spremljanje izvajanje akcijskega načrta in informatizacijo procesov. Skupina strokovnjakov verjame, da bo Univerza v Mariboru - z nadaljevanjem prizadevanj in osredotočenosti ter s krepitvijo vloge vodstva na štirih omenjenih področjih izboljšav sčasoma dosegla, da bo notranji sistem kakovosti spodbudil in omogočil razvoj, povezanost in posodobitev izobraževalne, strokovne, raziskovalne in umetniške dejavnosti. Posledično bo to imelo vpliv na izmenjavo znanja z okoljem, predvsem mestom Maribor. Iz tega sledi, da bodo za prenos znanj ključne spremembe v kulturi kakovosti univerze in informiranju. Skupina strokovnjakov izpostavlja dve ključni načeli kakovosti Univerze v Mariboru: neodvisnost/odgovornost in sodelovanje. Kakor že zapisano, je Univerza v Mariboru začela z izvajanjem ukrepov za izboljšanje kulture kakovosti, vključno z organiziranjem izobraževalnih in razvojnih aktivnosti z namenom spodbujanja odličnosti poučevanja in raziskovanja. Pri izvajanju izobraževalnih vsebin so sodelovali ugledni strokovnjaki. Univerza v Mariboru je tudi že omogočila članicam imenovanje prodekanov za razvoj kakovosti.

c) kako notranji sistem kakovosti omogoča in spodbuja razvijanje, povezovanje in posodabljanje izobraževalne, znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške dejavnosti ter vpliv te dejavnosti na okolje:

Na Univerzi v Mariboru načini evalvacije (notranji, samoevalvacija in zunanji) dokazano delujejo. Primer take dobre prakse je študijski program Dentalna medicina. Pobudo za njegovo izvajanje je podala zunanja zainteresirana javnost. Delodajalci so namreč izrazili interes za sodelovanje pri raziskavah fakultete in pri študentskih raziskavah (npr. vključevanje raziskovalnih tem). Druge fakultete, kot npr. Fakulteta za turizem, so uveljavile svoj vpliv in vlogo v regiji v obojestransko korist, v svojo ter korist za družbeno in poslovno okolje. Kljub očitnim uspehom, pa je še nekaj prostora za izboljšave. Taki primeri so, ko je fakulteta neodzivna na negativne ocene študentske evalvacije ali kadar se rezultati evalvacije ne povezujejo z akcijskimi načrti.

Čeprav je zdaj med fakultetami tesnejša usklajenost, vse ohranjajo svoje posebnosti. Učitelji/raziskovalci z daljšim stažem priznavajo, da bi si fakultete morale prizadevati za večjo integracijo metodologij v vseh ozirih zagotavljanja kakovosti. Zapiranje zanke kakovosti se razvija, zato si je treba prizadevati za njegovo izboljšanje, bodisi v smislu večjih političnih dosežkov bodisi letno doseženih ciljev in dokončanj manjših enot/izzivov. Posamezna samoevalvacijska poročila bi morala govoriti o zaprtih zank kakovosti na vseh področjih akademske in kurikularne prakse, z datumi in natančnimi rezultati.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Univerza v Mariboru je razvila celovit in pregleden Poslovnik kakovosti.
- Koncept kakovosti je usmerjen v izboljšave (npr. Razvoj zastavljenih ciljev).
- V intervjujih se je izkazalo, da se nekaterim zaposlenim in študentom ter nekaterim fakultetam zavedajo pomena skrbi za kakovost in jo izvajajo kljub slabim izkušnjam iz preteklosti ali nizkim nadomestilom oz. ugodnostim. Ključnega pomena je, da univerza bolj spodbuja dejavnosti teh zaposlenih in študentov, saj na njih temelji razvoj kulture kakovosti.
- Senat je dejaven v skrbi za kakovost, večkrat se ukvarja z vprašanji s področja zagotavljanja kakovosti.

- Integracija procesov kakovosti in enoten sistem za njihovo vrednotenje.

Priložnosti za izboljšanje:

- Posodobiti Poslovnik kakovosti Univerze v Mariboru zaradi sprememb organizacijske strukture.
- Nadgradnja podpornih sistemov (npr. zbiranje institucionalnih in posebnih kazalnikov) z namenom izboljšanja ukrepanja v povratni zanki kakovosti (Načrtuj-Naredi-Preveri-Ukrepaj).
- Čeprav so izboljšave v informacijski podpori/virih pomembne, je priporočljiv nadaljnji razvoj kulture kakovosti.
- Kljub temu, da so izboljšave, ki so se začele na najvišji univerzitetni ravni, pohvale vredne, na koncu kakovost zadeva in izhaja iz nižjih fakultetnih ravni. Vodstva fakultet morajo prevzeti vodilno vlogo pri spremembah upravljanja, ki so nujne za razvoj kulture kakovosti.
- Uresničevanje dveh ključnih načel kakovosti, ki spodbujata razvoj kulture kakovosti, in sicer: neodvisnost/odgovornost in sodelovanje v kulturi komunikacije in zaupanja.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

7. standard: Visokošolski zavod deležnike in javnost pravočasno obvešča o študijskih programih in svoji dejavnosti.

Dostopnost, vsebina, zanesljivost, razumljivost in natančnost informacij o dejavnosti visokošolskega zavoda, še posebej pa informacije o študijskih programih, njihovem izvajanju in znanstveni, strokovni, raziskovalni oziroma umetniški dejavnosti s področij in disciplin teh programov.

Univerza v Mariboru je vzpostavila zelo viden URL za svojo spletno prisotnost "um.si". Vsaka fakulteta ima svojo uradno okrajšavo, ki je navedena v celotni dokumentaciji in posledično vključuje URL fakultete, na primer "fgpa.um.si". Vendar pa spletna mesta nekaterih članov niso enotna glede vizualne podobe in strukture vsebine.

Izjemni raziskovalni in pedagoški rezultati na spletnih straneh niso dovolj promovirani. UM bi moral prepoznati uspešne raziskovalce in profesorje ter prikazati njihove dosežke. Informacije o podaljšanju programov so natančno objavljene na spletni strani. Akreditacijski dokument za vsak program je objavljen na spletni strani, ki študentom omogoča pregled kompetenc programov in tečajev.

Na spletni strani www.um.si UM je aktivirana stran Trajnostna in družbeno odgovorna univerza, kjer objavljajo dejavnosti na tem področju. Nekateri fakultete imajo osebo, ki je zadolžena za promocijske dejavnosti.

UM vsako četrletje izdaja tiskano revijo UMniverzum, kjer objavljajo dosežke zaposlenih v UM in druge novice. S to publikacijo so zainteresirane strani in širše občinstvo dobro obveščene o dejavnostih UM.

Tedensko izdajajo e-novice za študente, zaposlene in zainteresirane javnosti, ki jih distribuirajo po e-pošti. Vse informacije, povezane s študijem, so na voljo na skupni vstopni točki za vse študente "mojaUM" (<https://moja.um.si>), spletna stran je na voljo tudi tujim študentom v angleščini. Spletno mesto je zelo dobro strukturirano, tako da lahko študentje najdejo vse potrebne informacije o študijskih programih in druge pomembne informacije. Rektorat UM in fakultete so dejavni v različnih družbenih medijih, večinoma na Facebooku; komunikacija z akademskim in znanstvenim občinstvom prek družbenih medijev je pomanjkljiva. Samo dve članici imata Twitter račun (Fakulteta za zdravstvene vede, Ekonomska fakulteta). UM bi moral razviti komunikacijsko strategijo in načrtovati izboljšanje kakovosti informacij. Najem osebe na ravni fakultet, ki bi bila odgovorna za promocijo in komunikacijo z zunanjimi deležniki in širšo javnostjo in bi to opravljala redno, ne le občasno in razvijala komunikacijsko strategijo (potrebno je tudi zagotavljanje finančnih virov za takšne dejavnosti), bi koristila kakovosti in količini informacij. O izjemnih znanstvenih in pedagoških dosežkih bi lahko poročali z različnimi dogodki (znanstveni večeri, znanstvene kavarne ali festivali) in jih pokrivali v medijih.

O predstavitvi predavanj so študentje običajno obveščeni po e-pošti in sporočilih v e-učilnicah (Moodle, Teams).

Univerza v Mariboru vidi pomemben del komunikacijskih dejavnosti v univerzitetni založbi. To je zapisano celo v poslanstvu univerzitetne založbe. Njeno glavno poslanstvo nih skrb za založniško dejavnost Univerze v Mariboru ali njenih članov in predvsem čim širše širjenje dosežkov avtorjev Univerze v Mariboru in drugih uglednih avtorjev na svetovnem spletu. Vendar pa na spletni podstrani novice o novih publikacijah niso ažurno objavljene.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Tedensko objavljene e-novice.

Priložnosti za izboljšanje:

- Standardizacija spletnih strani članic.
- Redna in pravočasna objava izjemnih dosežkov na spletni strani in v medijih.
- Ciljno sporočanje glede na različna občinstva.
- Aktivnejša vloga univerzitetne založbe in njena prepoznavnost v slovenskem in mednarodnem raziskovalnem prostoru.
- Zagotavljanje kontaktnih podatkov o akademskem osebju na spletni strani (Medicinska fakulteta in Fakulteta za zdravstvene vede).
- Organizacija več dogodkov o znanstvenem komuniciranju.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

KADRI

8. standard: Zagotovljeni so visokošolski učitelji in sodelavci ter znanstveni delavci za kakovostno opravljanje pedagoškega, raziskovalnega in drugega dela.

a) zagotavljanje pedagoškega in strokovnega razvoja visokošolskih učiteljev in sodelavcev od zadnje akreditacije:

Univerza v Mariboru je uvedla delovno mesto prorektorja za kakovost, kadre in pravne zadeve, ki tesno sodeluje z drugimi prorektorji, na primer z prorektorjem za izobraževanje. Njegove dejavnosti so usklajene s strategijo univerze. UM vlaga znatna sredstva v izobraževanje vseh sodelavcev na vseh ravneh, vključno z administrativnimi sodelavci. Pri tem je UM zelo ambiciozna in tudi ustrezno uspešna, kar se odraža na spletni strani:

<https://www.um.si/kakovost/usposabljanje-zaposlenih/Strani/Aktualna-usposabljanja.aspx>

Za svoja prizadevanja pri kadrovskem razvoju v skladu z »European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers« je Univerza v Mariboru prejela nagrado.

Rezultati študentske ankete so objavljeni na zelo transparenten način (ocene posameznih predavateljev), kar je vzorno. Poleg tega se uporabljajo pri habilitacijskih postopkih, čeprav le redko preprečijo izvolitev, vendar slednje dejstvo ni nujno negativno.

Razen nekaterih študentov tehničnih in medicinskih fakultet skoraj ni skupine, ki bi si lahko predstavljala delovno okolje v angleškem jeziku. Ideja internacionalizacije je tako reducirana na kratkotrajne izmenjave in obiske v zelo omejenem angleško govorečem okolju. Slovenska zakonodaja je prav tako zelo omejevalna. Trenutno ni načrtov za zaposlovanje neslovenskih učiteljev za nedoločen čas, prav tako ni načrtov za privabljanje neslovenskih rednih študentov.

Univerza v Mariboru ne predpisuje obveznih pedagoških usposabljanj in preverjanj za asistente, ki prvič nastopajo pred študenti. UM sicer ponuja celo vrsto kakovostnih tečajev za didaktično napredovanje, vendar manjka obvezen osnovni tečaj visokošolske didaktike, ki bi zagotavljal minimalne standarde pred prvim stikom s študenti. Asistenti se pogosto počutijo nekompetentne v tem pogledu.

UM je v letu 2021 v okviru strokovne delovne skupine pripravila, ter na organih sprejela Akcijski načrt enakosti spolov Univerze v Mariboru za obdobje 2021-2025. Z akcijskim načrtom je bila seznanjena akademska skupnost UM. Akcijski načrt vsebuje konkretne cilje, ukrepe, kazalnike in roke za izvedbo aktivnosti za zagotavljanje enakih možnosti in odpravo diskriminacij na podlagi spola.

Večina fakultet ne podpira sobotnega leta. Posamezniki morajo sami poskrbeti za nadomeščanje sobotnega leta v obliki ustreznega nadurnega dela pred odhodom in / ali po vrnitvi.

b) znanstveni, strokovni, raziskovalni oziroma umetniški dosežki visokošolskih učiteljev in znanstvenih delavcev:

Glede na ustrezne habilitacijske kriterije Univerze v Mariboru izkazuje večina učiteljev in raziskovalcev solidne dosežke.

Kljub tem pa nekatere fakultete zaposlujejo oziroma vključujejo nosilce predmetov, ki niso raziskovalno aktivni. Povezava med podatkovnimi bazami AIPS in SICRIS razkrije nosilce ki nimajo relevantnih znanstvenih objav od leta 2016 (stolpec z v SICRIS izpisu). Sledi nekaj primerov iz različnih fakultet, pri čemer seznam nikakor ni popoln:

FERI: Marjan Družovec »Avidio in video tehnologija«; Janez Pogorelec »Digitalna tehnika«
FE: Ivan Žagar »Energetika in varovanje okolja«
FS: Borut Golob »Inženirska informatika«
EPF: Andrej Smogavc Cestar »Management kakovosti«
FOV: Dušan Mežnar »Management oskrbovalnih mrež za izdelke in storitve«
FT: Bojan Kurež »Igralniški turizem«
FNM: Anton Novak »Speleobiologija«

Gre za manjšino učiteljev (skupno manj kot 2%), pa vendar je iz vidika študentov zelo pomembno. V pogovorih je skupina strokovnjakov ugotovila več razlogov za te nepravilnosti. Redno zaposleni pedagogi na UM imajo habilitacijo, ki zagotavlja ustrezno raven znanstvene aktivnosti. Zunanjim učiteljem, ki sodelujejo na pogodbeni osnovi, pa se priznava njihovo matično (zunanjo) habilitiranost. V določenih primerih te zunanje habilitacije temeljijo na nižjih standardih kot jih ima UM.

Pogovori so tudi pokazali, da so nekateri raziskovalci pridobili dragocena znanja v zvezi z pridobivanjem raziskovalnih sredstev. Ta elitna skupina znanstvenikov večinoma ni pripravljena deliti svojih znanj in izkušenj z ostalimi člani fakultete ali drugih fakultetami UM. Na številnih članicah ne deluje enovit in organiziran sistem podpore za prijavo projektov, ki bi manj izkušenim raziskovalcem pomagal pri prijavi projektov. Dober korak v smeri sprememb je sistem delitve izkušenj, ki ga ne izvajajo nekatere članice, ko uspešni raziskovalci pregledajo in komentirajo prijave mlajših raziskovalcev na projektne razpise. Uspešnosti tega ukrepa še ni mogoče oceniti.

Skupina strokovnjakov se je seznanila s pripombami UM na institucionalno poročilo, ki so se nanašale na to pod-točko in zaključila, da skupina ohranja naslednje stališče (a) ne zanikamo formalnih izvolitev nosilcev predmetov in (b) izražamo mnenje, da so nekateri učitelji preko daljšega obdobja (5 let) premalo raziskovalno aktivni (ne glede na razloge).

Seveda so za konkretno utemeljitev poimenska navajanja nujna. Mnenje strokovnjakov je, da bi morala UM v teh redkih primerih ustrezno ukrepati.

c) merila visokošolskega zavoda za izvolitve v nazive in področja za izvolitve:

Habilitacijska merila so ustrezna in uravnotežena. Vsebujejo jasne pravne osnove (43. člen) za raziskovalce in pedagoge. Posodobljena različica iz leta 2017 eksplicitno zahteva objave v slovenskem jeziku, vendar le za slovenske državljane.

Struktura akademskih nazivov je neobičajna. Na univerzi je med pedagogi približno 70% učiteljev in le 30% asistentov. Poleg tega je le polovica teh 30% redno zaposlenih, ostali so zunanji (pogodbeni) sodelavci. Torej ni ustrezne hierarhične kadrovske strukture. V visokem šolstvu bi okvirno moral biti na vsakega učitelja zaposlen en asistent. Izgleda, da na UM visoko habilitirani učitelji izvajajo vaje in projektno delo, kar je tipično naloga asistentov. Skupina strokovnjakov meni, da je to neučinkovito.

d) vrsta zaposlitve visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev:

Aktualno samoevalvacijsko poročilo razkrije 1955 sodelavcev in sicer 942 učiteljev, 393 raziskovalcev in 126 upravnih sodelavcev na celotni univerzi. Skupina strokovnjakov ugotavlja, da je delež raziskovalcev nesorazmerno nizek v primerjavi z deležem pedagogov, kar je posledica neuravnoteženega financiranja UM. Habilitiranost zgoraj navedenih 942 učiteljev je sledeča: 20.50% redni profesorji, 20.42% izredni profesorji, 17.74% docenti, 7.24% drugih učiteljev in 34.10% asistenti.

UM ima načeloma več kot 70% redno zaposlenih notranjih kadrov. Z drugimi besedami imajo manj kot 30% zunanjih pogodbenih sodelavcev, kar je zelo primerno razmerje. Na žalost pa je to razmerje v že tako ali tako šibki skupini asistentov 50% proti 50%.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Delno

Prednosti:

- Dobro razvit sistem za izobraževanje kadra.
- Učinkovita in transparentna analiza zadovoljstva ki je osnovana na letnih anonimnih anketah.

Priložnosti za izboljšanje:

- Razmisliti o bolj proaktivnem načinu zagotavljanja spolne enakosti na višjih nivojih.
- Ne glede na zakonodajo v malih korakih spodbujati pripravljenost za delo v angleškem jeziku.
- Spodbujati diseminacijo znanja in izkušenj s področja pridobivanja raziskovalnih sredstev.
- Vzpostaviti obvezna pedagoška usposabljanja s področja visokošolske didaktike za asistente začetnike.
- Zasledovati dolgoročni cilj vzpostavitve piramidne strukture akademskih nazivov.
- Povišati število redno zaposlenih asistentov.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: Da

- Nekateri nosilci predmetov so raziskovalno neaktivni.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

9. standard: Zagotovljeni so strokovno-tehnični in upravno-administrativni delavci (v nadaljevanju: nepedagoški delavci) za učinkovito pomoč in svetovanje.

Kot že omenjeno v standardu 8a), je Univerza v Mariboru vložila znatna sredstva za izobraževanje in napredovanje svojih sodelavcev na vseh nivojih, kar velja tudi za nepedagoške kadre.

a) vrste in ustreznost pomoči ter svetovanja študentom in drugim deležnikom:

Sodelavci Univerze v Mariboru letno izpolnjujejo obsežno anonimno anketo o zadovoljstvu. UM na osnovi teh podatkov ustvarja pozitivno delovno klimo. Med razgovori z nepedagoškimi deležniki je skupina strokovnjakov ugotovila, da zaposleni nimajo pripomb. Skupina strokovnjakov je dodatno želela vpogled v podrobnosti analiz in ugotovila, da so informativne, podrobne in prikazujejo stanje po posameznih fakultetah za obdobje preteklih 10 let. Univerza v Mariboru bo v bodoče poenotila ankete tako, da bodo mogoče neposredne primerjave med fakultetami.

b) število, delovno področje in izobrazbena struktura nepedagoških delavcev:

Večina članic Univerze v Mariboru je mnenja, da je kadrovska struktura nepedagoških sodelavcev ustrezna tudi v številčnem smislu. Poudarjajo dobre rezultate in ankete o zadovoljstvu, kar je vidno tudi na nizki fluktuaciji zaposlenih. Vse to omogoča stabilno načrtovanje aktivnosti.

c) izobraževanje in usposabljanje nepedagoških delavcev:

Skupina strokovnjakov je med pogovori z deležniki zaznala, da ima večina nepedagoških delavcev načeloma odklonilen odnos do dela v angleškem jeziku. Nekateri sogovorniki so komunicirali s strokovnjaki preko tolmačev, kljub dobrem znanju angleščine. Če bi slovenska zakonodaja v prihodnosti omogočila večjo prisotnost mednarodnih akademskih sodelavcev, lahko pričakujemo, da bi imela omenjena skupina deležnikov zadržke pri sodelovanju.

V preteklosti so se v javnosti pojavile obtožbe v zvezi z nekorektnimi medčloveškimi odnosi na UM, ki so sprožile tudi sodne postopke. Skupina strokovnjakov je tekom obiska posvetila precej pozornosti temu morebitnemu problemu. Med sogovorniki nihče ni poročal o

kakršnih koli tovrstnih težavah. Nekateri sogovorniki so delovali presenečeno in nejevoljno, skupina strokovnjakov je dobila vtis, da o problematiki niso ozaveščeni. Socialno ozaveščanje v zvezi z neprimernim vedenjem torej na UM ni enakomerno razvito. Ni sistematičnega zaznavanja kršitev niti objavljenih protokolov ukrepanja. To velja za širok razpon etičnih vprašanj, od plagiatorstva do duševnega nasilja.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Dobro razvit sistem za izobraževanje kadra.
- Učinkovita in transparentna analiza zadovoljstva ki je osnovana na letnih anonimnih anketah.

Priložnosti za izboljšanje:

- Povišati raven pripravljenosti za delno angleško govoreče delovno okolje.
- Povišati splošno ozaveščenost v zvezi z neprimernim vedenjem.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

ŠTUDENTI

10. standard: Visokošolski zavod študentom zagotavlja ustrezno pomoč in svetovanje.

a) upoštevanje raznolikosti in potreb študentov pri vzpostavljanju in določanju vsebine svetovanja oziroma pomoči zanje:

Univerza ima razvite številne svetovalne storitve za študente, ki so jim na voljo na fakultetah ter na rektoratu. Razvit je tutorski sistem, ki je dobro povezan s študentskimi sveti fakultet, saj so tutorji redno prisotni na njihovih sejah, hkrati pa predstavljajo pomembno povezavo med študenti, njihovimi predstavniki, profesorji in vodstvu fakultet. Poseben tutor je zadolžen tudi za študente s posebnimi potrebami. Tutorji so med študenti dobro prepoznavni, njihovi kontaktni podatki so javno dostopni. Študenti imajo tutorje študente in tutorje profesorje, ki so jim dodeljeni ob začetku študijskega leta. Tutorski sistem ni poenoten po fakultetah in ni enotno priznan oziroma nagrajen; tutorji so za svoje delo sicer prejmejo simbolično finančno nagrado. Postopki izbire študentov tutorjev so na fakultetah različni, izbira poteka preko volitev ali pa izbire tutorjev s strani pro-dekana študenta oziroma vodje tutorjev ter potrditve s strani senata fakultete. Tutorji poleg

svetovanja študentom organizirajo tudi različne dogodke in so aktivni pri promociji tutorstva z namenom prepoznavnosti tutorjev med študenti.

Mentorstvo študentom s strani visokošolskih učiteljev je razvito predvsem pri izdelavi zaključnih del, na nekaterih fakultetah pa tudi že tekom študija v obliki mentorstva letnika ter mentorstva pri projektih.

Karierno svetovanje se izvaja se od študijskega leta 2010/11 in je razvejano ter dobro razvito, povezano je z zunanjimi deležniki - industrijo, zaposlovalci in kliničnim okoljem. Poleg kariernega svetovanja nudijo karierni centri študentom tudi informacije o prostih delovnih mestih preko sistemske aplikacije Karierna Tržnica. Študentom nudijo različna dodatna izobraževanja, smiselno pa bi bilo dodatno razviti in izvajati tudi treninge mehkih veščin za študente tistih fakultet, katerih študijski programi tega ne vsebujejo, s čimer bi lahko študenti dopolnjevali strokovna znanja.

Tuji študenti, ki pridejo na študij na Univerzo v Mariboru, dobijo vse potrebne informacije na spletni strani univerze ter spletnih straneh fakultet. Tudi ob prihodu v Slovenijo dobijo vse potrebne informacije s strani podpornih služb. Študenti, ki se odpravljajo na študijske izmenjave v tujino, dobijo informacije na spletni strani Univerze v Mariboru, na letnih predstavitvenih dogodkih in na uvodnih sestankih, a ponekod menijo, da potrebujejo več podpore pri organizaciji odhodov v tujino, predvsem si želijo lažji dostop do vseh informacij povezanih s študijsko izmenjavo. Dejstvo, da trikrat več študentov pride študirati na Univerzo v Mariboru kot pa jih odide na izmenjavo v tujino, priča o določenih težavah. Največjo skrb pri študentih povzroča nepoznavanje procesa priznavanja v tujini opravljenih obveznosti. To lahko privede do težav in negotovosti, s tem pa tudi manjšega interesa za odhod v tujino s strani študentov.

Svetovanje je študentom na voljo tudi preko DŠPM Svetovalnice, ki deluje v okviru Društva študentov psihologije Maribor. Študenti koristijo možnost svetovanja (tudi v času epidemije Covid-19), zato je Univerza v Mariboru študentsko svetovalnico umestila kot enega izmed dolgoročnih in razvojnih ciljev za prihodnje strateško obdobje. Na fakultetah pa se študentje lahko obrnejo tudi na študentske svete, prodekane študente in študentske referate oziroma tudi strokovne službe na rektoratu.

Svetovalne aktivnosti so enako dostopne tudi študentom, ki študirajo na dislociranih enotah oziroma na fakultetah, ki so locirane izven Maribora, razen nekaterih aktivnosti, ki so organizirane s strani univerze na lokacijah v Mariboru in so študentom težje dostopne zaradi logističnih omejitev.

b) pravočasno in učinkovito obveščanje študentov:

Obveščanje študentov poteka preko uradnih komunikacijskih kanalov in preko predstavnikov letnikov. Na posameznih fakultetah so predstavniki letnikov preveč obremenjeni s posredovanjem informacij, poleg tega pa preko njih informacije ne dosežejo

vseh študentov, zato bi bilo smiselno poiskati kanale, ki ustrezajo študentom in pokrijejo informiranje vseh. Splošne informacije so študentom na voljo preko univerzitetne spletne strani ter spletnih strani posameznih fakultet in drugih organizacijskih enot univerze v slovenskem in angleškem jeziku. Na spletnih straneh so primerno dostopne tudi informacije o študijskih programih in o dejavnosti posameznih fakultet ter univerze.

Posamezne fakultete ter tudi univerza so prisotni na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram, Youtube), kar jim predstavlja dodaten hiter in učinkovit sistem za deljenje primernih informacij med študente, vendar je skupina strokovnjakov zaznala tudi nelagodje študentke, ki je menila, da takšen način obveščanja ni ustrezen, saj je prisiljena biti prisotna na družabnem omrežju, da pride do informacij. Na družbenih omrežjih so prisotni tudi predstavniki študentov, tutorji in Študentski sveti. V pripravi je tudi profil na Twitterju, ki pa še ni aktiven.

Vsak študent Univerze v Mariboru prejme e-poštni naslov in podatke za prijavo za vse elektronske procese ter digitalno potrdilo. Neposredno obveščanje študentov poteka preko informacijskega sistema AIPS ter preko univerzitetnega študentskega e-naslova. Poleg elektronskega obveščanja so pomembne informacije za študente na voljo tudi na oglasnih deskah na fakultetah in preko profilov na družbenih omrežjih.

Študenti lahko pridobijo informacije od študentskih referatov preko različnih kanalov, poleg osebne obiska tudi preko elektronske pošte in telefona. Večinoma so z vsemi pomembnimi informacijami seznanjeni pravočasno, nekateri pa so izrazili nezadovoljstvo s poznim obveščanjem o odpadlih predavanjih in vajah, predvsem zaradi slabe komunikacije nekaterih visokošolskih učiteljev.

c) spremljanje zadovoljstva študentov s storitvami:

Zadovoljstvo študentov s storitvami spremlja Univerza v Mariboru predvsem preko Ankete o zadovoljstvu s študijem, ki je anonimna in jo študenti izpolnjujejo ob zaključku študija. Anketiranje spremljata Komisija za dodiplomski študij UM in študentski svet UM, rezultati pa so na voljo posameznim fakultetam, Kariernemu centru UM in članom Komisije za ocenjevanje kakovosti UM.

Zadovoljstvo študentov s pedagoškim procesom in delom visokošolskih učiteljev se učinkovito spremlja preko ankete o pedagoškem delu in obremenitvi študentov, skladno s pravilniki univerze. Rezultati teh študentskih anket so javni, ocene visokošolskih učiteljev so javno objavljene, kar po mnenju študentov pozitivno prispeva k dvigu kakovosti študija.

Poleg formalnega načina spremljanja zadovoljstva študentov s storitvami pa se mnenje študentov pridobi tudi preko neformalnih srečanj in pogovorov s študenti, študentskimi predstavniki in študenti tutorji. Pomembne so tudi informacije, ki jih podajo tutorji – profesorji, mentorji ter ostali visokošolski učitelji.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Javna objava rezultatov študentske ankete.

Priložnosti za izboljšanje:

- Uporaba kanalov za obveščanje, preko katerih bi informacije posredovali vsem študentom, ki so jim informacije namenjene in s tem zagotoviti hiter in zanesljiv način obveščanja študentov.
- Poenotiti tutorske sisteme na fakultetah, predvsem z vidika prepoznavanja tutorskega dela in spodbujanja oziroma nagrajevanja študentov tutorjev.
- Prilagoditev spletnega portala za študentsko mobilnost na način, da bi bile informacije študentom lažje razumljive in bolj dostopne.
- Na nivoju univerze urediti enotno priznavanje znanj, pridobljenih na izmenjavi v tujini.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

11. standard: Študenti imajo zagotovljene ustrezne razmere za kakovosten študij, znanstveno, strokovno, raziskovalno oziroma umetniško delo ter za obštudijsko dejavnost.

a) izvajanje študija in razmere zanj glede na potrebe in pričakovanja študentov:

Zadovoljstvo študentov s študijskim procesom se redno spremlja z anketo o zadovoljstvu študentov. Podatki kažejo, da stopnja zadovoljstva narašča in se je s 3,71 v letu 2015 zvišala na 3,9 v letu 2019. Študenti izražajo svoje mnenje predvsem s pomočjo študentske ankete in prek svojih predstavnikov in mentorjev. Menijo, da so njihova priporočila - predvsem tista, ki se nanašajo na določen študijski proces - večinoma prepoznana, upoštevana in se takoj izvajajo.

V študijskem procesu smo zaznali nekatere primere odstopanja od ustreznih delovnih obremenitev glede na število ECTS točk, dodeljenih posameznim predmetom. Študenti so izpostavili določene predmete, pri katerih je bila delovna obremenitev glede na ECTS, ki so jih prejeli, prevelika, ali pa je bilo pri več predmetih z enakimi vrednostmi ECTS dejanska obremenitev in težavnost precej drugačna. Obremenitve je potrebno redno spremljati na ravni vsake članice in spodbujati redno spremljanje ustreznosti delovnih obremenitev tudi na univerzitetni ravni. Vrednost ECTS točk glede na pričakovane ure dela mora biti študentom in učiteljem jasna in razumljiva, da je spremljanje lahko učinkovito.

Skladno z Zakonom o visokem šolstvu in Statutu Univerze v Mariboru, na univerzi deluje Študentski svet Univerze v Mariboru. Sestavljajo ga predstavniki študentov vseh članic univerze. Kljub oddaljenosti od Maribora imajo študentje na dislociranih enotah prav tako možnost, da aktivno sodelujejo v univerzitetnih organih – kadar se morajo udeležiti sej, jim tudi povrnejo potne stroške v Maribor. Med epidemijo je bilo sodelovanje še lažje, saj so bila vsa zasedanja Študentskega sveta UM digitalna.

Študenti na fakultetah zunaj Maribora, na dislociranih enotah, se večinoma počutijo ustrezno povezane z univerzo. Univerza zavzema stališče, da vloga prorektorja za dislocirane enote ni več potrebna. Vseeno je bilo tekom intervjujev izraženo mnenje, da bi bilo za zagotavljanje boljšega sodelovanja smiselno ponovno uvesti funkcijo prorektorja za dislocirane enote na univerzitetni ravni.

Na splošno so študijski pogoji ustrezni in dobro prilagojeni študentom, vendar je treba redno izvajati in razvijati metode ocenjevanja kakovosti študija in ostalih elementov zadovoljstva in tako zagotoviti sprotno odkrivanje morebitnih odstopanj.

b) omogočanje ustreznega strokovnega, umetniškega in raziskovalnega dela študentov:

Študenti so dobro vključeni v strokovno delo in raziskovanje prek različnih projektov, tematskih in zaključnih nalog (diploma ali magistrsko delo), s praktičnim usposabljanjem, učenjem na podlagi primerov pri obveznih in izbirnih predmetih ter prek skupnih objav znanstvenih člankov učiteljev in študentov. Dejavnosti Kariernega centra in Alumni kluba UM spodbujajo udeležbo na strokovnih tekmovanjih, konferencah in drugih dejavnostih. Številni študentje dobijo priložnost za sodelovanje v projektih PKP in / ali ŠIPK.

V letu 2018/2019 je bilo v okviru vseh študijskih programov 2. stopnje uvedeno praktično usposabljanje kot kreditno ovrednotena obštudijska dejavnost. Praktično usposabljanje priznано tudi v prilogi k diplomi.

c) razmere za obštudijsko dejavnost:

Univerza ponuja raznovrsten nabor obštudijskih dejavnosti. Večino zagotavljajo Študentska organizacija, Študentski svet Univerze v Mariboru skupaj s študentskimi sveti posameznih fakultet in Svet stanovalcev študentskih domov. Vsa ta telesa sodelujejo pri predlaganju in izvajanju letnega programa obštudijskih dejavnosti. Sredstva za izvajanje programa univerza zagotovi v okviru vsakoletnega finančnega načrta. Nekatere dejavnosti, ki jih organizira univerza, so formalno priznane s točkami ECTS - obseg takšnih dejavnosti narašča. Kreditno priznane obštudijske dejavnosti ocenjujejo in preverjajo ustrezni organi Univerze v Mariboru v skladu s Pravilnikom o kreditno ovrednotenih obštudijskih dejavnostih na Univerzi v Mariboru. Ocenjevanje se opravi na podlagi vsebine in trajanja dejavnosti. Za študente iz dislociranih enot je organiziran prevoz za določene obštudijske prireditve oz. dejavnosti. V primeru zadostnega interesa študentov so kreditno ovrednotene obštudijske dejavnosti organizirane tudi na lokaciji dislociranih enot.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da.

Prednosti:

- Dobro razviti načini za aktivno vključevanje študentov iz dislociranih enot v predstavniška telesa študentov.

Priložnosti za izboljšanje:

- Ponovna uvedba prorektorja za dislocirane enote na univerzitetni ravni bi zagotovila tesnejšo povezanost z univerzo in s tem tudi boljše študijsko izkušnjo študentom.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

12. standard: Visokošolski zavod varuje pravice študentov.

a) delovanje organov visokošolskega zavoda na tem področju:

Univerza v Mariboru v skladu z Zakonom o visokem šolstvu in Statutom Univerze v Mariboru vključuje predstavnike študentov v različne organe univerze. Predstavniki študentov posameznih fakultet so organizirani v Študentski svet Univerze v Mariboru. Študentski svet izvoli svoje predstavnike v senat univerze, upravni odbor in različne komisije. Na univerzi v Mariboru izstopa tudi dejstvo, da imajo študenti svojega predstavnika tudi v vodstvu univerze to je prorektorja študent, ki ga imenuje rektor na predlog študentskega sveta. Študenti se v posameznih organih univerze počutijo enakopravne, njihovi predlogi so slišani. Vse članice imajo predstavnika študentov vključenega tudi v vodstvo fakultete. Prodekan študent sodeluje na rednih kolegijih vodstva fakultete in predstavlja vez med vodstvom, študentskim svetom in študenti fakultete.

Sodelovanje v organih fakultet in univerze je omogočeno tudi študentom s posebnimi potrebami, ki v tem smislu niso drugače obravnavani.

b) mehanizmi za prepoznavanje in preprečevanje diskriminacije ranljivih skupin študentov ter diskriminacije na podlagi osebnih okoliščin in prepričanj študentov:

Univerza se v svojem poslanstvu zavzema za globalno pravičnost. Poudarja pomen preprečevanja vsakršne diskriminacije kot njene pomembne vrednote. V svoji strategiji ima zapisano, da želi uresničevati načelo prepovedi diskriminacije glede na vse

mednarodno in ustavno priznane osebne okoliščine s povečano dostopnostjo univerze invalidom in osebam s funkcijskimi omejitvami.

Posebna pozornost je torej namenjena študentom invalidom. Študentom s posebnimi potrebami omogočajo različne prilagoditve študijskega procesa, večina fakultet ima omogočen dostop za gibalno ovirane osebe (razen Pravna fakulteta). Kljub temu pa so rešitve za dostopnost stavb pogosto take, da ne prispevajo k enakopravni obravnavi gibalno oviranih oseb. Klančine so pogosto locirane na stranskih in manjših vhodih, ne glede na to, da bi se ustrezno rešitev za dostopnost lahko uredilo tudi na glavnem vhodu. To dejstvo, gibalno ovirane študente spravlja v neenakopraven položaj, saj morajo na fakulteto dostopati ločeno od vseh ostalih študentov, tako rekoč pri zadnjih vratih. V kontekstu zagotavljanja resnične enakopravnosti bi bilo potrebno dostopnost tam, kjer je to mogoče, urediti na način, da študentov z posebnimi potrebami to ne bi spravilo v neprijeten položaj.

V strategiji je posebej je poudarjena tudi prepoved diskriminacije. V ta namen imajo oblikovana Etična kodeksa in Pravilnik o zagotavljanju dostojanstva delavcev Univerze v Mariboru pri delu. Slednji ima v svojem 6. členu zapisano, da se konfliktna situacije praviloma rešujejo neformalno. Ocenjujemo, da je pojem konfliktna situacija, ki se v pravilniku uporablja kot generičen pojem za spolno in drugo nadlegovanje, trpinčenje ter diskriminacijo (2. člen pravilnika), neustrezen. Konfliktna situacija kot pojem namreč predvideva, da je med povzročiteljem in žrtvijo prišlo do konflikta, torej nesporazuma ali različnih interesov. Tovrstna poimenovanja situacij diskriminacije in nadlegovanja so iz vidika zaščite žrtve neustrezna, saj zmanjšujejo vlogo in odgovornost povzročitelja in le-to delno pripisujejo žrtvi. Prav tako je iz enakega razloga neustrezen tudi sam postopek, ki predvideva, da se diskriminacija in nadlegovanje najprej rešujeta neformalno. V situacijah diskriminacije in nadlegovanja je potrebno izhajati iz zaščite žrtve, pri čemer je neustrezno, da se od nje pričakuje, da se bo najprej sama soočila s povzročiteljem in šele v naslednjem koraku iskala formalno pot.

Smiselno bi bilo akte dopolniti na način, da bi postopek prijave morebitne diskriminacije, mobinga ali nadlegovanja bil jasno in nedvoumno zapisan, ter bi potekal na način, da bi predvsem varoval žrtev. Trenutna predvidena pot, kjer se najprej morebitne težave rešuje neformalno, ni ustrezna in ne prispeva k oblikovanju varnega prostora in zaščiti morebitne žrtve. Prav tako pravilnik predvideva, da je delodajalec dolžan oblikovati prostor, ki bo vključujoč, varen in bo omogočal dostojno delo. Jasno zapisana in formalna pot prijave morebitne diskriminacije ali nadlegovanja, ki žrtev ne bi spravila v neprijeten položaj, bi šele ustvarila varne pogoje o katerih govori pravilnik. Prav tako bi iz razloga zagotavljanja varnega prostor bilo smiselno izvajati preventivne aktivnosti (ozaveščanje študentk in študentov ter zaposlenih, okrogle mize, predavanja, ipd.). Na ta način bi Univerza v Mariboru pokazala progresivno držo in družbeno odgovoren odnos do notranjega in zunanjega okolja.

c) sodelovanje predstavnikov študentov v organih zavoda z drugimi študenti:

Predstavniki študentov, so organizirani v študentski svet na univerzitetnem nivoju, kot tudi na nivoju posamezne članice. Študentski svet članic tesno sodeluje s tutorji na posamezni fakulteti. Tutorski sistem se razvejan, dobro razvit in prepoznan. Študenti poznajo svoje tutorje, njihovi kontaktni podatki so javno dostopni. Na začetku študijskega leta se tutorji predstavijo vsem študentom. Študenti se tutorji in študentski svet so povezani tudi s študentsko organizacijo Univerze v Mariboru, sodelovanje poteka na različnih ravneh.

Junija 2021 je UM sprejela etični kodeks, ki zajema vse zaposlene in študente. Medtem ko sta etika in integriteta odgovornost vseh, se zaposleni in študenti lahko obrnejo na etične komisije (Komisija za etiko v raziskovanju, Etična komisija za študentske zadeve na ravni članic in UM, Etična komisija za integriteto na ravni članic in UM) za zadeve v zvezi z delom, vedenjem in drugimi sorodnimi zadevami. Poleg tega obstaja komisija za integriteto, ki preverja in predlaga spremembe načrta integritete v skladu z zakonom. Čeprav ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, bi po mnenju skupine strokovnjakov temu področju lahko namenili dodatno pozornost. Ne samo zato, ker ni poročanja o delovanju odbora, tudi načrt integritete sega v leto 2013 in morda je čas za posodobitev njegove vsebine.

UM se zaveda etičnih izzivov, kot je stališče, da "ljudje že vedo, kako se etično obnašati" (čeprav to morda ni enako za študente, strokovno osebje in učitelje na UM) in da je etično vedenje lahko težko, ko ljudje delajo pod pritiskom. V zvezi z raziskovalnim delom skupina strokovnjakov podpira stališče UM, da je priznavanje avtorstva (doktorskega) študenta v publikacijah prednostna naloga za postavitve dobrih temeljev etike v raziskovanju že na začetku kariere. Organiziranje dogodkov o etiki in integriteti ter vključevanje (raziskovalne) etike v izobraževalne programe ostajajo pomembni koraki tudi za naprej.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Študent prorektor in študentje prodekani iz vrst študentov.
- Razvejan in dobro delujoč tutorski sistem.

Priložnosti za izboljšanje:

- Sprememba termina 'konfliktna situacija' v ustrežnejši termin v vseh aktih in postopkih.
- Sprememba postopka prijave diskriminacije, nadlegovanja ali mobinga na ustrežnejši način, ki bo prvenstveno varoval potencialno žrtev.
- Krepitev preventivnih dejavnosti na področju diskriminacije, nadlegovanja in mobinga.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

13. standard: Študenti sodelujejo pri vrednotenju ter posodabljanju vsebin in izvajanju dejavnosti visokošolskega zavoda.

a) samoevalvaciji visokošolskega zavoda in študijskih programov ter pri njihovem spreminjanju:

Študenti so ustrezno vključeni v predstavniške organe fakultet in na univerzi, imajo pa tudi prorektorico za študentska vprašanja, ki se kot enakovredna članica udeležuje tedenskih srečanj z vodstvom univerze in je tako redno obveščena o vseh aktualnih temah. Prorektor za študentska vprašanja je od leta 2013 obvezno nekdo iz vrst študentov, kar je pozitivno in zagotavlja vključenost študentov na vseh nivojih univerzitetnega sistema. V študentskem svetu UM sodeluje tudi predstavnik stanovalcev študentskih domov.

Študentje redno sodelujejo pri samoevalvaciji prek študentskih anket, predstavniki študentov pa tudi aktivno sodelujejo v postopku pisanja in dodajo svoje pripombe na samoevalvacijsko poročilo. Prav tako lahko izrazijo svoja mnenja znotraj komisij, v katerih sodelujejo. Opozorjeno pa je bilo, da je zanimanje za izpolnjevanje anket študentov majhno, kar je verjetno posledica dejstva, da je zanka kakovosti le šibko sklenjena. Študenti niso dovolj seznanjeni z ukrepi, ki se oblikujejo na podlagi njihovih predlogov in pobud, in so nezadostno obveščeni o rezultatih ukrepov, kar zmanjšuje njihovo motivacijo za izpolnjevanje anket.

Študenti so vključeni v različna telesa, povezana s kakovostjo, sodelovali so na primer tudi v delovni skupini za razvoj strategije univerze. Pri pripravi dokumentov sodelujejo kot člani komisij za ocenjevanje kakovosti ali kot člani vodstva univerze oz. članic (prorektor / prodekan za študentska vprašanja) ter pri pripravi in odobravanju samoevalvacijskih poročil na študentskih svetih članic. V skladu s pravili o ocenjevanju kakovosti UM je odobritev s strani študentov obvezna za sprejetje institucionalnega samoevalvacijskega poročila ali samoevalvacijskega poročila članice.

Študentski svet Univerze v Mariboru redno in aktivno razpravlja o načinih vključevanja študentov v vse pomembne procese zagotavljanja kakovosti (priprava samoevalvacijskih poročil, izvedba akcijskih načrtov, priprava drugih dokumentov). Študentske ankete so eden glavnih virov podatkov za samoevalvacijo študijskih enot, študijskih programov, izvajalcev študijskih procesov in univerze kot celote. Če analiza rezultatov ankete pokaže večja odstopanja ali negativen rezultat (v primeru ankete o pedagoškem delu), so študenti preko svojih predstavnikov ustrezno vključeni v načrtovanje ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Anketna orodja na Univerzi v Mariboru so vsako leto analizirana z namenom ugotavljanja učinkovitosti in načrtovanja nadaljnjega razvoja. Za ta namen je bila imenovana posebna delovna skupina, ki vključuje tudi študente.

Merila za izbor in odobritev ocenjevalcev za potrebe internih evalvacij programov na Univerzi v Mariboru določajo, da mora biti vsaj en član skupine ocenjevalcev študent. V luči aktivnega sodelovanja pri vrednotenju in razvoju dejavnosti univerze se predstavniki študentov udeležujejo tudi izobraževanja na področju zastopanja študentov in vrednotenja kakovosti. Tega organizira ŠS UM ali strokovne službe Univerze v Mariboru, univerza pa

nudi tudi posebna usposabljanja za študente, ki sodelujejo pri internih institucionalnih evalvacijah.

b) načini zagotovitve sodelovanja pri samoevalvaciji in posodabljanju dejavnosti:

Velik del zajemanja mnenj študentov, povezanih s samoevalvacijo in posodabljanjem dejavnosti, poteka v obliki neformalnih pogovorov, srečanj in razprav, ki jih imajo študentje s predstavniki študentov, učitelji, strokovnimi službami ali vodstvom fakultete. Tega elementa ne gre opustiti - neformalne povratne informacije so takojšnje in so lahko zelo dragocene, vendar jih je treba dopolniti z bolj organiziranimi in formalnimi metodami ter razširiti, da se zagotovi boljše prepoznavanje morebitnih pomanjkljivosti.

Fakultete redno izvajajo študentske ankete. Tako študenti, kot nosilci predmetov, so izpostavili določene pomanjkljivosti glede anketnega vprašalnika. Ta je po njihovem mnenju preveč osredotočen na številčno ocenjevanje in manj na opisno podajanje povratnih informacij. Študentsko anketo bi bilo bolj smiselno izvesti takoj po koncu izvajanja učne enote, pred izpitom oz. ocenjevanjem. Tako bi zajeli trenutna, sveža mnenja in pomisleke o poteku učne enote. Na tak način na izraženo mnenje tudi ne bi vplivala morebitna slaba ocena, ki jo je prejel vprašani študent. Anketo bi bilo smiselno preoblikovati tako, da bi poleg numerične ocene lažje zajeli tudi opisne povratne informacije.

Smiselno bi bilo razmisliti o različnih, bolj raznolikih načinih zbiranja mnenj študentov (npr. fokusne skupine, intervjuji). Na ta način bi zajeli bolj kvalitativno usmerjene informacije in v anketo vključili možne teme, ki še niso del vprašalnikov.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Funkcija prorektorja za študentska vprašanja, ki ga predlaga Študentski svet UM in deluje kot enakovreden član vodstva univerze, predstavlja primer dobre prakse.

Priložnosti za izboljšanje:

- Z namenom sklenitve zanke kakovosti bi bilo smiselno razviti metode obveščanje študentov o prilagoditvah, izvedenih na podlagi rezultatov ankete. To bi prispevalo k večji motivaciji študentov za izražanje mnenj in izpolnjevanje anket, vključno s pisnimi predlogi in komentarji.
- Izvajanje študentske ankete bi bilo smiselno takoj po koncu učne enote, preden se opravi izpit ali ocenjevanje, kar bi zagotovilo zbiranje najbolj svežih in relevantnih informacij.
- Študentsko mnenje glede uspešnosti pedagogov ima vedno večji vpliv, vendar ga lahko Senat UM še vedno preglasuje in izniči. Čeprav gre za redke primere, bi bilo smiselno razmisliti o morebitni spremembi tega instituta, da bi zagotovili tesno in

zaupno partnerstvo s študenti. Koristno bi bilo preučiti tudi možnost svetovanja ali nadaljnjega usposabljanja na pedagoškem področju za izvajalce predmetov, ki potrebujejo tovrstno podporo.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

MATERIALNE RAZMERE

14. standard: Visokošolski zavod zagotavlja primerne prostore in opremo za izvajanje svoje dejavnosti.

Prostori in oprema ob upoštevanju potreb za pedagoško, znanstveno, strokovno, raziskovalno oziroma umetniško dejavnost, načina izvajanja študijskih programov in števila vpisanih študentov:

Univerza v Mariboru ima večji del prostorov za svojo izobraževalno, raziskovalno in strokovno dejavnost v lasti, ostale pa v najete z ustreznimi pogodbami za različno število let. Kot druga članica univerze pa delujejo tudi Študentski domovi, ki so namenjeni bivanju študentov. Od leta 2018 je na univerzi imenovan tudi prorektor za infrastrukturo. Večina fakultet Univerze v Mariboru je locirana v mestni občini Maribor, preostale pa se nahajajo v drugih Slovenskih občinah, prav tako imajo nekatere fakultete tudi svoje dislocirane enote izven lokacije matične fakultete. V okviru univerze deluje tudi Univerzitetna knjižnica Maribor, ki s svojo čitalnico omogoča študentom primeren prostor za študij.

Sodeč po gradivih in razgovorih imajo vse fakultete primerne prostore za uresničevanje svojega poslanstva, čeprav so nekatere zgradbe že dotrajane in potrebne obnove oziroma prenove. Univerza v okviru finančnih zmožnosti vlaga v obnovo dotrajanih stavb ter opozarja na pomanjkanje sredstev za investicijska vlaganja in zagotavljanje primernih prostorov na posameznih fakultetah.

Določene fakultete si delijo skupne stavbe, kar lahko predstavlja prednost in pozitivno in prispeva k sodelovanju, hkrati pa jim omogoča skupno uporabo določene infrastrukture (kot npr. Knjižnica tehniških fakultet). Fakultete oziroma dislocirane enote, ki so locirane izven mariborskega univerzitetnega središča, niso izrazile težav zaradi pomanjkanja določene infrastrukture, čeprav bi si študenti na nekaterih lokacijah želeli boljše bivanjske pogoje (študentske domove) in možnosti za obštudijske dejavnosti, čeprav univerza to uspešno rešuje z organizacijo prevozov študentov v Maribor in nazaj.

Sredstva za nakup in posodabljanje opreme, ki bi jo bilo smiselno posodobiti, se pridobivajo večinoma iz razpisov ter tržne dejavnosti. Priložnost za izboljšanje študijskih in raziskovalnih pogojev predstavlja sodelovanje in deljenje virov med posameznimi članicami. Preko projekta *Nadgradnja nacionalnih raziskovalnih infrastruktur* (RIUM) je Univerza v Mariboru v okviru Tehnološkega inovacijskega centra Univerze v Mariboru (INNOVUM) v letu 2020 pričela z nabavo znanstvenoraziskovalne opreme. V okviru projekta *Nadgradnja nacionalnih raziskovalnih infrastruktur* (HPC-RIVR) pa so vzpostavili nacionalni superračunalniški center.

Univerza v Mariboru in njene članice zagotavljajo svojim zaposlenim ter študentom dostop do omrežja Eduroam ter druge podporne sisteme (AIPS, FIPS, KIS), kakovosten enoten informacijski sistem znotraj univerze pa še ni v celoti vzpostavljen. IKT oprema se je v času epidemije Covid-19 izkazala za ustrezno, v prihodnje je mogoče to izkušnjo uporabiti tudi za dodatno razvijanje digitalnih metod učenja in posredovanja učnih gradiv.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Skupna uporaba določene infrastrukture

Priložnosti za izboljšanje:

- Pripraviti dolgoročno strategijo vzdrževanja in posodabljanja vrhunske znanstvenoraziskovalne opreme, saj imajo nekatere fakultete že sedaj težave z vzdrževanjem obstoječe raziskovalne infrastrukture.
- Zagotoviti več sredstev za obnovo dotrajanih objektov in prilagoditev objektov osebam s posebnimi potrebami (npr. dvigala, urejeni dostopi)

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

15. standard: Zagotovljene so prilagoditve študentom z različnimi oblikami invalidnosti.

Univerza v Mariboru ima sprejet pravilnik o študijskem procesu študentov invalidov Univerze v Mariboru. Univerza se z njim zavezuje, da bo študente s posebnimi potrebami obravnavala enakopravno. Univerza sodeluje z Društvom Študentov invalidov Slovenije, katerega aktivnosti bi bilo potrebno bolj promovirati.

Študenti s posebnimi potrebami se enakovredno vključujejo tudi v obštudijske dejavnosti, pri čemer pa največja ovira za sodelovanje ostaja neprilagojenost določenih objektov. Nekateri objekti, kjer se izvaja obštudijska dejavnost niso dostopni gibalno oviranim osebam. Več pozornosti bi zato bilo potrebno nameniti ozaveščanju izvajalcev obštudijske dejavnosti o pomenu dostopnosti za osebe s posebnimi potrebami.

a) prilagoditve prostorov in opreme:

Večina stavb v lasti Univerze v Mariboru in stavb v katerih članice univerze izvajajo pedagoško dejavnost ima urejen dostop za gibalno ovirane osebe. Pri tem izstopa Pravna fakulteta, ki ima urejen dostop samo do pritličja stavbe v kateri se nahaja knjižnica. Gibalno ovirane osebe do višjih nadstropij ne morejo dostopati, iz tega razloga se ne morejo udeležiti pedagoškega procesa. Zavedamo se, da je stavba Pravne fakultete pod spomeniškim varstvom, kar pri prenovi in prilagoditvi stavbe prinaša določene izzive. Vodstvo univerze kot tudi vodstvo Pravne fakultete se problematike neprilagojene stavbe zavedajo, vendar pa vlagajo premalo napora v iskanje rešitev. Najverjetneje klasična rešitev z dograditvijo dvigala iz vidika varovanja kulturne dediščine ni izvedljiva zato je potrebno iskati druge rešitve. Neprilagojenost stavbe študente s posebnimi potrebami in še posebej gibalno ovirane študente odvrča od vpisa zato prelaganje iskanja rešitve na takrat, ko se bo na fakulteto vpisala oseba s posebnimi potrebami, ni ustrežna.

b) komunikacijska in informacijska dostopnost:

Študentom s posebnimi potrebami je omogočena komunikacijska in informacijska dostopnost na enakem nivoju kot vsem študentom. Študenti s posebnimi potrebami imajo na razpolago posebnega tutorja, ki jim je na voljo za informacije in pomoč oz. podporo. Tesno sodelujejo tudi z Društvom Študentov invalidov Slovenije, za katerega menijo, da bi njihove aktivnosti morale biti bolj prepoznavne in promovirane. Želijo si, da bi spletna stran Univerze v Mariboru poleg navodil za pridobitev statusa študenta s posebnimi potrebami vsebovala tudi informacije o aktivnostih društva.

c) prilagoditve študijskih gradiv in izvajanja študija:

Študentom s posebnimi potrebami se na podlagi Pravilnika o študijskem procesu študentov invalidov Univerze v Mariboru prilagaja študijski proces. Študent s posebnimi potrebami v začetku leta ali med letom zaprosi za status študenta s posebnimi potrebami na podlagi

katerega lahko opredeli katere prilagoditve pri izvajanju študija potrebuje. Študentu se z odločbo pravice do prilagoditev priznajo, za njihovo izvajanje pa je odgovoren sam. Seznanjanje profesorjev s prilagoditvami poteka na individualnem nivoju, pri čemer pa imajo študenti s posebnimi potrebami različne izkušnje. Nekateri s profesorji dobro sodelujejo, dovolj je, da na začetku šolskega leta opozorijo na prilagoditve, ki jih potrebujejo in profesorji le-te upoštevajo. Spet drugi imajo s tovrstnim načinom slabe izkušnje, saj morajo vedno znova in pred vsakim izpitom posebej profesorje opominjati na dejstvo, da potrebujejo določene prilagoditve. Razkol med izkušnjami s sistemom zagotavljanja prilagoditev izvajanja študijskega procesa kaže na to, da le-ta ni sistemsko urejen in zato prihaja do posameznih negativnih izkušenj. Tovrstni individualni način zato ni povsem ustrezen, saj je nenehno opozarjanje na prilagoditve za študenta neprijetno in stresno. Prav tako ni jasno na koga se lahko obrnejo v primeru, da profesor njihove prošnje in s tem prilagoditev ne upošteva.

Študente bi bilo potrebno spodbujati k izražanju svojih potreb in jim hkrati omogočiti, da lahko le-te izrazijo brez da bi bili postavljeni v neprijetne položaj ali dodatno stigmatizirani.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Enakopravno vključevanje študentov s posebnimi potrebami v študentski svet in komisije.
- Poseben tutor za študente s posebnimi potrebami.

Priložnosti za izboljšanje:

- Poiskati inovativno rešitev za omogočanje dostopnosti gibalno oviranim osebam v poslopja Univerze, predvsem Pravno fakulteto.
- Posodobiti sistem zagotavljanja prilagoditev študijskega procesa študentom s posebnimi potrebami na način, da študentom s posebnimi potrebami ne bo potrebno vedno znova opozarjati na upoštevanje njihovih pravic.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

16. standard: Zagotovljeni so ustrezni in stabilni finančni viri za izvajanje in nadaljnji razvoj visokošolske dejavnosti.

Finančni načrt za naslednje akreditacijsko obdobje oziroma obdobje, za katerega je sklenjena pogodba s pristojnim ministrstvom, in uspešnost pri uresničevanju finančnih načrtov v zadnjih štirih letih:

Načelo sestavljanja računovodskih izkazov in vrednotenje – Univerza v Mariboru in fakultete je ena pravna oseba, ki ima isto davčno številko, tako se računovodski izkazi oddajajo zbirno. Dejavnost UM je pretežno javna služba, prihodek s tržno dejavnostjo članice pridobivajo z izvedbo seminarjev in kongresov ter projekti z gospodarstvom.

1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov. Izkaz prihodkov in odhodkov (določenih uporabnikov) v letu 2019 izkazuje celotne prihodke v višini 92.958.777 EUR, celotne odhodke v višini 92.188.645 EUR, izkazan je presežek prihodkov nad odhodki v višini 758.664 EUR (po odbitku davka).

PREGLED PRIHODKOV (v letih 2015-2019 po obračunskem toku)

V letu 2019 so celotni prihodki znašali 92.958.777 EUR. Univerza v Mariboru je financirana pretežno s prihodki iz naslova javne službe (v obdobju 2015-2019 v povprečju 93,5%), v manjši meri iz prihodkov tržne dejavnosti (v obdobju 2015-2019 v povprečju 6,5%).

Prihodki iz naslova JAVNE SLUŽBE so bili v letu 2019 doseženi v višini 87.591.964 EUR. Podrobnejši pregled:

1. MIZŠ sredstva za izobraževalno dejavnost so se v obdobju 2015-2019 po letih zviševala in so v letu 2019 znašala 61.685.488 EUR ter povprečno predstavljajo 68,3% vseh prihodkov.
2. Sredstva ARRS so se v obdobju 2015-2019 zviševala. V letu 2019 so izkazana v višini 10.135.171 EUR in povprečno predstavljajo 10% delež vseh prihodkov.
3. Iz naslova ministrstev in občinskih proračunskih virov (brez sredstev MIZŠ) je UM prejela manj kot 1% celotnih prihodkov.
4. Delež sredstev iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU se je povečal na 5,9% vseh prihodkov UM in znaša 4.672,309 EUR.
5. V letu 2019 obsegajo prihodki po ceniku UM (cenik storitev javne službe) 5.522.456 EUR in predstavljajo 5,9% prihodkov UM. Največji del odpade na ŠD in rektorat (vpisnine, najemnine), po fakultetah pa pretežno iz šolnin izrednega študija.
6. Ostala sredstva iz proračuna EU v letu 2019 predstavljajo 5% prihodkov in so dosegli 4.192.890 EUR.

Prihodki iz naslova TRŽNE DEJAVNOSTI so v letu 2019 dosegli 5.366.813 EUR in so glede na predhodno leto upadli zaradi spremembe zakonodaje, po kateri prihodki od najemov in uporabe nepremičnin (uporabnine, parkirnine) niso več tržni prihodki.

Največji delež prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu doseže s prihodki od gospodarskih družb in podjetnikov, in sicer v obsegu 69,2% (3.716.064 EUR). Tržni prihodki od javnega sektorja predstavljajo 14,2% (760.496 EUR). Deleža tržnih prihodkov od gospodarskih družb iz tujine in drugi prihodki iz mednarodnih projektov sta približno enaka, po 6,7% skupnih prihodkov. Najvišje prihodke na trgu dosegajo FKBV, FERI, FS in FKKT.

ODHODKI

V letu 2019 so celotni odhodki znašali 92.188.645 EUR. Največji delež odhodkov predstavljajo stroški dela 74,4% ter stroški blaga, materiala in storitev 22,1%, vse ostale vrste stroškov pa predstavljajo 3,2%.

2. Podrobnejši pregled prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka v letu 2019 izkazuje, da so bili prihodki v višini 96.653.066 EUR, odhodki pa 96.965.679 EUR, izkazan je presežek odhodkov nad prihodki v višini 312.616 EUR (po odbitku davka). Natančneje je bil realiziran iz primanjkljaja iz naslova javne službe v višini 675.267 EUR in presežka prihodkov na trgu 362.654 EUR.

3. Podrobnejši pregled prihodkov in odhodkov po uredbi

V letu 2019 so prihodki MIZŠ sredstev za izobraževalno dejavnost znašali 61.685.488 EUR, odhodki po uredbi 62.295.431 EUR). V letu 2019 je negativna razlika znašala 609.943 EUR.

V prihodkih 61.685.488 EUR je 2,4% (1.465.413 EUR) namenjenih za razvojna sredstva, ostalo za financiranje temeljne dejavnosti. V strukturi odhodkov po uredbi v letu 2019 so najvišji stroški dela (52 mio EUR), izdatki za blago in storitve znašajo 9.4 mio EUR, sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje pa so izkazana v višini 897 tisoč EUR. Pregled prihodkov in odhodkov po uredbi po denarnem toku v letih 2016 - 2019 izkazuje primanjkljaj financiranja izvedbe rednih študijskih programov 1. in 2. stopnje. V višini negativnega stanja izstopa leto 2017, ki ga je realizirala zaradi poračunov plač – horizontalnih in vertikalnih napredovanj ter nad obremenitev.

Ugotavljamo, da se po letih negativno stanje izvajanja študijske dejavnosti izboljšuje, vendar Univerza v Mariboru primanjkljaj namenskih proračunskih sredstev pokriva z drugimi ne-proračunskimi viri, kot so sredstva za znanstveno raziskovalno dejavnost, šolnine ter drugi prispevki za študij in prihodki izvajanja tržne dejavnosti.

V letih 2015 - 2019 se je situacija financiranja javnih zavodov, v primerjavi s preteklim 5 letnim obdobjem, izboljšala zaradi pozitivne gospodarske rasti. Na Univerzi v Mariboru pričakujejo, da se bo, glede na dogovore, ki jih izvaja vodstvo univerze in Rektorska konferenca RS, takšen trend nadaljeval, in da bo financiranje študijske dejavnosti v prihodnjih letih doseglo 1% BDP skladno s 72.b členom ZviS.

Univerza v Mariboru ima za leto 2020 dodeljena sredstva iz naslova temeljni steber financiranja (TSF) v višini 63.990.974 EUR in razvojni steber financiranja (RSF) 1.465.414 EUR – skupaj 65.456.388 EUR. To je za 6,11 % več sredstev kot v letu 2019.

Univerza v Mariboru z javnimi sredstvi posluje skladno z merili in standardi, ki jih za porabo namenskega denarja skozi določila sklepov in pogodb po posameznih področjih določa MIZŠ. Dejansko pa univerza nima možnosti za prosto razpolaganje z javnimi sredstvi, ker dvanajstine niso dovolj niti za mesečno pokrivanje plač in materialnih stroškov, kaj šele da bi se z namenskimi sredstvi lahko gospodarilo. Vsekakor pa Univerza v polni meri upošteva načela gospodarnosti in učinkovitosti pri poslovanju s proračunskimi sredstvi.

Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem

Novih večjih investicij v letih 2016 do 2020 ni bilo.

Univerza v Mariboru deluje finančno uravnoteženo glede na sedanjo strukturo. Letna poročila vključujejo finančna poročila, ki so pripravljena na strukturiran način in segajo od

članic do univerzitetne ravni. Večje naložbe v zadnjih letih, kot je področje informiranja in komuniciranja, so se izkazale za zelo smiselne. V zvezi z ambicioznimi razvojnimi cilji in ob zavedanju potrebnih izboljšav/krepitve se univerza sooča tudi s pomembnimi izzivi na področju finančne krepitve in zagotavljanja stabilnosti virov. Izboljšanje prostorskih razmer, vključno s prenovo obstoječih stavb in gradnjo novih prostorskih zmogljivosti, izboljšanje razmerja med raziskovalnimi skladi in sredstvi ministrstva za študij, krepitev prihodkov od tržnih dejavnosti, pa tudi nekatere druge priložnosti so smiselni cilji za naslednje obdobje.

Vodstvo univerze in njene članice se teh izzivov zavedajo, poznajo smer potrebnih ukrepov in na različnih ravneh izvajajo aktivnosti za doseg zastavljenih ciljev. Kar zadeva prihodke iz naslova znanstvenega raziskovanja, je smiselno okrepiti podporne službe in sistematično dodatno usposabljanje zadevnega osebja, da bi bolje podprli raziskovalce, pa tudi okrepiti notranji prenos znanja v smislu prenosa uspešnih praks. Ponotranjenje vrednosti znanstveno-raziskovalnega dela za razvoj univerze in njenih članic ter razločevanje znanstveno-raziskovalnih projektov in projektov drugih vrst bosta prispevala k nadaljnji rasti raziskovalne produktivnosti univerze (in prilivu znanstveno-raziskovalnih projektnih sredstev). Dodaten razmislek univerze in članic glede formalizacije zagotovil, da učitelji/raziskovalci s prehodom na raziskovalne projekte ne tvegajo trajne izgube pedagoških ur, bi bilo smiselno. Spoznali smo nekaj zglednih primerov raziskovalnega povezovanja z zasebnim sektorjem, ki ga je vsekakor vredno nadgraditi. Vzporedno z zasledovanjem obeh ciljev - raziskovalnega sodelovanja z gospodarstvom in pridobivanja ambicioznih raziskovalnih projektov, financiranih iz javnih sredstev - je treba najti razumno porazdelitev pričakovanih in obremenitev za zadovoljstvo in učinkovitost raziskovalcev in učiteljev. Ne bi bilo smiselno pričakovati, da se bodo vsi na primer prijavi za nepovratna sredstva ERC in hkrati iskali industrijska partnerstva ali projekte. Delitev teh izzivov bi bila verjetno bolj smiselna in bi vodila do večje stopnje zadovoljstva v univerzitetnem akademskem okolju.

Glede na spodbudno število zaščite intelektualne lastnine se zdi, da obstajajo možnosti za dodatne vire tudi na tem področju, če se tehnično-inovativna dejavnost upravlja na podlagi ocene potenciala komercializacije. Dejavnosti na področju dodatnega strokovnega izpopolnjevanja ali vseživljenjskega učenja bi lahko prav tako postale dodaten vir tržnega dohodka, če bi jih univerza v prihodnjih letih v celoti razvila. Priporočamo, da si univerza dodatno prizadeva zagotoviti finančne vire, tako da skuša doseči sponzorska, donatorska in druga sredstva preko svoje mreže deležnikov ali gospodarskega okolja. Poleg načelne želje po pridobitvi več sredstev za raziskovalne projekte na nacionalni in mednarodni ravni, v zvezi s katerimi se odgovorni na univerzi zavedajo resničnih omejitev, si vodstvo univerze prizadeva za pomembne sistemske spremembe, ki so potrebne – raziskovalni zakon, pravičnejša razporeditev sredstev med javnimi univerzami, povečanje skupnih sredstev za celoten univerzitetni prostor v Sloveniji.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da

Prednosti:

- Izkazuje ekonomično in učinkovito finančno poslovanje ter ima razvit sistem notranjega nadzora javnih financ.
- Upoštevanje priporočil preteklih ocen NAKVIS – izvajanje sanacijskih ukrepov na članici (FKBV), ki je pokazala slabši finančni položaj.

Priložnosti za izboljšanje:

- Razvijanje programov vseživljenjskega učenja, ki bodo zagotovili dodaten dohodek.
- Raziskovanje možnosti in krepitev dodatne podpore patentni dejavnosti usmerjeni v komercializacijo, s soudeležbo univerze.
- Nadaljevanje okrepitev raziskovalnega sodelovanja z okoljem (industrijo) in pridobivanje nepovratnih sredstev.
- Iskanje sponzorstev, donacij in drugih virov iz gospodarskega okolja.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti: /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

17. standard: Knjižnica visokošolskega zavoda ima ustrezno študijsko, strokovno in znanstveno literaturo ter zagotavlja kakovostne knjižnične storitve.

a) ustreznost študijske, strokovne in znanstvene literature:

UM ima celovit knjižnični sistem, ki omogoča fizični in spletni dostop do literature, ki je primerna za raziskave in študij. Knjižnična zbirka vključuje več kot 1.500.000 fizičnih enot. Na voljo je spletni dostop do različnih elektronskih virov, kot so akademske revije, zbirke podatkov, e-knjige in publikacije.

Tako osrednja (UKM), kot posamične knjižnice delujejo kot sestavni del univerze in zagotavljajo kakovostne storitve. Nekatere službe so jim skupne: strokovnjaki za določena področja, informacijska služba. Ponudba usposabljanja in izobraževanja osebja v knjižnicah poteka na ravni univerze. To sodelovanje zagotavlja enotne standarde kakovosti na celotni univerzi. Po mnenju skupine strokovnjakov je to pozitivno, saj omogoča profesionalizacijo in standardizacijo politik in storitev na celotni univerzi, kjer je to mogoče in zaželeno, ne da bi pri tem pozabili na potrebe posameznih članic univerze.

b) založenost knjižnice, dostopnost gradiva, informacijska bibliografska podpora in dostop do baz podatkov:

Knjižnice so na splošno dobro založene, bibliografska podpora je zelo kakovostna. Dostop do (večine) elektronskih virov je omogočen prek oddaljenega dostopa, računalnikov v knjižnici in računalnikov, ki se nahajajo drugje na UM. Dostop sofinancirajo članice univerze in javna sredstva Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. UM priznava, da številne knjižnice potrebujejo več prostora, dodatnega osebja in sredstev; lahko pa uporabljajo in ponujajo več elektronskih virov. Na splošno so knjižnična zaloga, dostop in podpora na visoki ravni. Kjer to še ni v celoti realizirano (npr. za dislocirane študente), je potrebna

nadaljnja pozornost. Na primer, bistveno je, da so učbeniki med izvajanjem predmetov vedno na voljo v zadostni količini.

c) strokovna pomoč zaposlenih v knjižnici:

Knjižnica je dostopna, prisotna in dejavna v življenju študentov in raziskovalcev. V razgovorih s predstavniki fakultet, študenti in zaposlenimi je strokovna skupina izvedela, da se izvaja izdatna promocija knjižnice – organizirani so vodeni ogledi, predstavitve, tečaji in seminarji. Pomoč, ki jo nudijo zaposleni v knjižnici, je dobra in koristna. To vključuje tudi spletno pomoč na individualni ravni (npr. študentom na dislociranih enotah). Od študijskega leta 2019-2020 dalje je usposabljanje s področja informacijske pismenosti, ki ga pripravlja knjižnica, priznано kot obštudijska dejavnost, ovrednotena z ECTS.

č) razvoj knjižnične dejavnosti:

Vodstvo knjižnice aktivno išče nove načine za boljše zadovoljevanje potreb študentov in profesorjev oz. raziskovalcev. Osebe je izkušeno in se vsakoletno udeležuje dodatnih izobraževanj. Skupina strokovnjakov je opazila veliko število priložnosti, ki jih ima knjižnično osebje na voljo za svoj razvoj, tako na strokovnem področju kot tudi na področju vseživljenjskega izobraževanja in usposabljanja, kar je zelo pozitivno. Velik del knjižničnega osebja je opravil državni knjižničarski izpit ali je pridobil ustrezne kvalifikacije, približno polovica pa ima dovoljenje za delo v okviru COBISS.SI. V knjižnici ni zaposlenih s habilitacijskim nazivom.

Knjižnični sistem ima lastno, dobro premišljeno in učinkovito institucionalno razvojno strategijo. Ta se osredotoča na organizacijsko učinkovitost in kakovost knjižničnih dejavnosti, usposabljanje in izobraževanje, knjižnične tehnologije, metode in storitve, podporo znanstveni odličnosti (npr. s področja spodbujanja odprtega dostopa v znanosti ter nacionalne in mednarodne prepoznavnosti) ter na povezovanje z lokalnim in regionalnim okoljem. Kar zadeva slednje, gre predvsem za digitalizacijo posebnih zbirk (npr. kulturne dediščine), dostopnih javnosti prek repozitorija UKM, ki so pomembne za Maribor in širšo regijo severovzhodne Štajerske. Formalna vizija o spreminjajoči se vlogi knjižnice v življenju študentov (z vidika npr. zdravja in dobrega počutja študentov) in zunanjih deležnikov (npr. ustvarjanje priložnosti za izmenjavo znanj) pa še ni bila sprejeta. Vključitev knjižnice v univerzitetno strategijo 2021–2030 v primerjavi z razvojno strategijo UM 2013–2020 je po mnenju skupine strokovnjakov korak v pravo smer.

Čeprav ima knjižnica v splošnem dobro delujoč sistem spremljanja kakovosti, ta ni neposredno povezan s študentsko anketo na ravni izvajanja posamičnih študijskih predmetov. Na ta način lahko določene potrebe študentov in vidiki (ne)zadovoljstva glede dostopnosti knjižnične literature ostanejo spregledani.

Univerza razmišlja o sprejemu sistemskih ukrepov za vzpostavitev odprtega dostopa do znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov ter raziskovalne infrastrukture. V pričakovanju nadaljnjih dogodkov še ni sprejela nobene končne odločitve, vendar ima UM pozitivno mnenje o odprtem dostopu in bo preučila različne modele zagotavljanja odprte znanosti.

Izpolnjuje standarde kakovosti: Da.

Prednosti:

- Univerza ima dobro založene knjižnice, primerne za raziskave in študij.
- Knjižnice ponujajo dober dostop do različnih virov. Temu je bilo tako tudi med epidemijo korone, tekom katere so bili študijski materiali dostopni hitro, večinoma prek spleta, razen v primeru gradiv iz posebnih zbirk, do katerih je mogoče dostopati samo fizično. Knjižnična podpora je bila zagotovljena na individualni ravni (tako za študente, kot za zaposlene) in v zelo dobrem obsegu možnosti (npr. pošiljanje gradiva na delovno mesto). Te storitve so bile dobro usklajene in organizirane tako na ravni članic, kot na ravni študijskih programov.
- Sodelovanje s študenti in zagotavljanje virov znanja, ki jih omogočajo knjižnične storitve, so bili opredeljeni kot eden temeljnih procesov univerze v sistemu zagotavljanja kakovosti.

Priložnosti za izboljšanje:

- Učbeniki oz. temeljna študijska gradiva študentom niso vedno na voljo v zadostni količini izvodov. Če sredstva ne omogočajo pridobitve zadostnega količina izvodov gradiva, lahko knjižnice na članicah (skupaj z izvajalci posamičnih učnih enot) poskrbijo za zagotavljanje alternativnih (npr. spletnih) rešitev, tako da bodo študentje vedno imeli ustrezen dostop do učnega gradiva.
- Sistem zagotavljanja kakovosti knjižničnih storitev smiselno uskladiti oziroma povezati z mnenjsko anketo o zadovoljstvu s študijem, da se poglobi vpogled v študentske potrebe glede knjižnice in zadovoljstva na področju zagotavljanja literature za posamične učne enote.
- Univerza razvija vizijo o spreminjajoči se vlogi knjižnice, upoštevajoč "knjižnico kot tretji dom" za študente, ki spodbuja njihovo zadovoljstvo, zdravje in dobro duševno počutje kot način za povečanje študijskega uspeha (npr. z s podaljšanim odpiralnim časom, 24 ur na dan, 7 dni na teden, ustvarjanje prostorov in programov, ki spodbujajo čuječnost, ipd.). V vizijo bi bilo dobro vključiti razmislek o tem, kaj bo knjižnica pomenila za zunanje deležnike univerze, kot so alumni (v kontekstu nadaljevanja izobraževanje in vseživljenjskega učenja), podjetja in skupnosti, na kraju samem in na spletu. Razmisliti je potrebno, kakšna bo vloga knjižnice pri povezovanju univerze z zunanjimi deležniki in ustvarjanju priložnosti za izmenjavo znanj. V zvezi s tem je treba posvetiti pozornost osebju knjižnice na dislociranih enotah in nadaljnjemu razvoju proračuna univerzitetnih knjižnic.
- V strategiji razvoja UM 2013–2020 knjižnica ni imela posebne vloge. Kljub temu je v univerzitetni strategiji 2021–2030 pojasnjen njen strateški pomen za študente ter vloga v lokalni in regionalni skupnosti. Vendar pa strateški cilji še niso ustrezno razviti in utemeljeni.



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti /

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI, SPREMINJANJE, POSODABLJANJE IN IZVAJANJE ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

V skladu s tretjim odstavkom 51.r člena ZViS-K lahko skupina strokovnjakov po prvem evalvacijskem obisku predlaga svetu agencije študijske programe, katerih zagotavljanje in izboljševanje kakovosti, spreminjanje in posodabljanje ter izvajanje se presoja na drugem obisku visokošolskega zavoda v skladu s standardi, določenimi v točki II.2.2 Zunanja evalvacija študijskega programa.

Morebitni predlogi za natančnejšo presojo posameznih področij delovanja visokošolskega zavoda, povezani predvsem z organizacijo, izvajanjem, spreminjanjem in samoevalvacijo določenih študijskih programov ter utemeljitev:

Prvemu obisku Univerze v Mariboru je sledil drugi s ciljem evalvacije izbranih študijskih programov in sicer:

- Pravo UN
- Pravo MAG
- Sodobne turistične prakse VS
- Turizem: Sodelovanje in razvoj UN
- Ekonomske in poslovne vede MAG
- Organizacija in management kadrovskega in izobraževalnega sistema VS
- Organizacija in management kadrovskega in izobraževalnega sistema UN
- Organizacija in management kadrovskega in izobraževalnega sistema MAG
- Energetika UN
- Energetika MAG
- Zdravstvena nega VS
- Zdravstvena nega UN
- Gospodarska in tehniška logistika VS
- Logistika sistemov UN
- Logistika sistemov MAG

IZPOLNJEVANJE ZAKONSKIH DOLOČIL

a) Izpolnjevanje 38. člena prehodnih in končnih določb ZViS:

Izpolnjevanje pogojev za ustanovitev visokošolskega zavoda iz prvega in drugega odstavka spremenjenega 14. člena zakona, agencija preveri pri obstoječih visokošolskih zavodih pri prvem naslednjem podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda, vendar ne prej kot v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

Določbe 14. člena ZViS so v celoti izpolnjene.

b) Izpolnjevanje 38. člena ZViS:

Izpolnjevanje določil, povezanih s pogoji za vpis. V študij po univerzitetnem študijskem programu na posameznem strokovnem področju se lahko vpiše tudi, kdor je opravil poklicno maturo po ustreznem programu za pridobitev srednje strokovne izobrazbe z istega strokovnega področja ter izpit iz enega od predmetov mature.

Ugotavljamo, da pogoji za vpis za veliko število univerzitetnih študijskih programov niso urejeni skladno z določili 38. člena ZViS. Iz naših preverb sledi, da so to naslednji študijski programi:

- Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede - Agrikultura in okolje
- Filozofska fakulteta - Angleški jezik in književnost [dvopredmetni]
- Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo - Arhitektura
- Fakulteta za naravoslovje in matematiko - Biologija
- Fakulteta za naravoslovje in matematiko - Ekologija z naravovarstvom
- Ekonomsko-poslovna fakulteta - Ekonomske in poslovne vede
- Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko - Elektrotehnika
- Fakulteta za energetiko - Energetika
- Filozofska fakulteta - Filozofija, dvopredmetni
- Fakulteta za naravoslovje in matematiko - Fizika
- Filozofska fakulteta - Geografija [dvopredmetni]
- Filozofska fakulteta - Germanistika
- Pedagoška fakulteta - Glasbena pedagogika
- Fakulteta za strojništvo - Gospodarsko inženirstvo
- Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo - Gradbeništvo
- Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko - Informatika in tehnologije komuniciranja
- Fakulteta za organizacijske vede - Inženiring poslovnih sistemov
- Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo - Kemija
- Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo - Kemijska tehnologija
- Pedagoška fakulteta - Likovna pedagogika
- Fakulteta za logistiko - Logistika sistemov
- Filozofska fakulteta - Madžarski jezik s književnostjo [dvopredmetni]
- Fakulteta za naravoslovje in matematiko - Matematika
- Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko - Medijske komunikacije
- Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko - Mehatronika
- Filozofska fakulteta - Nemški jezik in književnost [dvopredmetni]
- Fakulteta za strojništvo - Oblikovanje in tekstilni materiali
- Fakulteta za organizacijske vede - Organizacija in management informacijskih sistemov
- Fakulteta za organizacijske vede - Organizacija in management kadrovskih in izobraževalnih sistemov
- Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo - Prometno inženirstvo
- Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko - Računalništvo in informacijske tehnologije
- Filozofska fakulteta - Slovenski jezik in književnost [dvopredmetni]
- Filozofska fakulteta - Slovenski jezik in književnost
- Filozofska fakulteta - Sociologija in interdisciplinarno družboslovje
- Fakulteta za strojništvo - Strojništvo
- Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko - Telekomunikacije
- Fakulteta za turizem - Turizem
- Filozofska fakulteta - Umetnostna zgodovina [dvopredmetni]
- Filozofska fakulteta - Zgodovina [dvopredmetni]
- Filozofska fakulteta - Zgodovina
- Fakulteta za strojništvo - Okoljsko inženirstvo (prej Tehniško varstvo okolja)



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- Fakulteta za strojništvo - Kemijsko inženirstvo (prej Kemijska tehnologija)

UM v svojem odzivu na institucionalno poročilo skupine strokovnjakov (v zvezi z 38. Členom ZZVIS) pojasnjuje, da so s spreminjanjem študijskih programov že pričeli in so trenutno v fazi usklajevanja vpisnih pogojev s članicami UM pred potrditvijo na Senatu UM.

POVZETEK

Univerza v Mariboru ima opredeljeno **vizijo in poslanstvo** ter na njuni podlagi oblikovane strateške cilje 2021-2030. **Strateško načrtovanje** je izvedljivo in celovito ter poudarja številne vidike medsebojne povezanosti univerze z lastnim okoljem in zmogljivostmi. Univerza usmerja pozornost k prizadevanjem za doseganje nacionalne in evropske identitete, ob tem bi lahko natančneje uporabljala evropske ESG standarde. V strateško načrtovanje bi morala univerza bolj vključiti honorarno zaposlene in neakademski kader. Letno spremlja svoje delovanje v samoevalvacijskih poročilih in v letnem poslovnem poročilu univerze, ki bi jih lahko nadgradila z uporabo kazalnikov uspešnosti in periodičnimi vrednotenji. Dobro zasnovano strategijo bi univerza še izboljšala s predvidenimi datumi dosežkov kot smernicami, skupaj s kazalniki uspešnosti in rednimi formativnimi ocenami

Notranja organiziranost univerze omogoča raznovrstno **sodelovanje notranjih in zunanjih deležnikov pri upravljanju in razvijanju dejavnosti**. Odlično je sodelovanje med visokošolskimi učitelji in sodelavci, strokovnimi delavci in njihova vključenost v soodločanje. Študenti so obravnavni kot enakovredni partnerji in so aktivno vključeni v delovanje univerze. Med raziskovalci bi morali bolj spodbujati sodelovanje. Predstavniki gospodarstva, delodajalci in drugi zunanji deležniki se povezujejo s predstavniki univerze in fakultet na različnih konferencah in srečanjih ter preko programskih svetov. Njihova mnenja in predloge bi morala univerza bolj sistematizirati in upoštevati. Na Univerzi v Mariboru vlada dobro delovno vzdušje, vzpostavljeni so pozitivni medsebojni odnosi in izraženo je zadovoljstvo zaposlenih.

Univerza izkazuje **razvoj in napredek znanstvenoraziskovalne in umetniške dejavnosti**. Na sedemnajstih članicah deluje 109 raziskovalnih skupin, a se je univerza strateško odločila, da bo opredelila štiri temeljne smeri. Raziskovalna dejavnost je obsežna, nekatere članice so mednarodno konkurenčne. Na raziskovalnem področju univerza izkazuje napredek, a ima še nekaj prostora za izboljšave. Ima vrhunske raziskovalce, vendar jih je malo in njihovega potenciala ne izkoristi popolnoma. Z ustreznim financiranjem bi morali nagraditi uspeh pri privabljanju nacionalnih ali mednarodnih raziskovalnih projektov. Prenos rezultatov raziskav v prakso je še šibkejši. Raziskovalne in pedagoške dejavnosti je treba razumeti kot dopolnilne in ne medsebojno konkurenčne, pri čemer je treba močno podpirati sinergijo med njimi. Izjemni raziskovalni dosežki bi lahko bili bolj jasno in pogosteje objavljeni na spletnih straneh univerze in njenih članic.

Praktični del študija je obvezen za strokovne programe, pri drugih pa obstaja možnost izbire oz. se izvaja kot dodatna študijska obveznost. Dejavnosti praktičnega usposabljanja se izvajajo izven prostorov univerze, kar študentom omogoča, da se seznanijo z zahtevami stroke ter da spoznajo svoje potencialne zaposlovalce. Postopki, ki merijo stopnjo zadovoljstva pri študijskih praksah, tako na strani študentov kot inštitucij, ki so nadzirale (mentorirale) njihovo delo, se po fakultetah zelo razlikujejo, a so rezultati merjenj redno ovrednoteni. Vse fakultete bi lahko izboljšale kakovost študijske prakse, če bi se odprle tudi v mednarodni prostor.

Univerza v Mariboru **spremlja potrebe po znanju in zaposlitvene potrebe v okolju** na več načinov. Izvaja univerzitetno raziskavo o akademskem zadovoljstvu ter zaposljivosti in zaposlovanju diplomantov, a od leta 2016 tega mehanizma ne more več uporabljati zaradi uredbe o varovanju podatkov. Univerza delno spremlja zaposljivost diplomantov v

alumni klubih posameznih članic in preko kariernih centrov, komunicira z različnimi delodajalci (mnogi so vključeni v programske svete držav članic), študentje opravijo prakso pri bodočih delodajalcih. Delodajalci bi morali še bolj sodelovati pri zagotavljanju povratnih informacij o kompetencah diplomantov, predvsem z vidika vključevanja vsebin, ki povečujejo zaposljivost, v diplomske programe. Vzpostaviti bi morali bolj pregledno sporočanje podatkov o zaposljivosti vsem zainteresiranim stranem na univerzi in določeni fakulteti.

Univerza v Mariboru ima vzpostavljen celovit in dovršen **sistem zagotavljanja kakovosti**, ki je opredeljen v Poslovniku kakovosti UM, in omogoča sklenitev kroga kakovosti na vseh področjih delovanja visokošolskega zavoda. Nivo kulture kakovosti je premalo natančno in jasno opredeljen, čeprav je usmerjen v izboljšave. Univerza bi lahko nadgradila podporne sisteme z namenom izboljšanja ukrepanja v povratni zanki kakovosti. Univerza v Mariboru je tudi že omogočila članicam imenovanje prodekanov za razvoj kakovosti, sedaj morajo vodstva fakultet prevzeti vodilno vlogo pri spremembah upravljanja, ki so nujne za razvoj kulture kakovosti. Pomembno je uresničevanje dveh ključnih načel kakovosti, ki spodbujata razvoj kulture kakovosti, in sicer: neodvisnost/odgovornost in sodelovanje v kulturi komunikacije in zaupanja.

Univerza v Mariboru **deležnike in javnost pravočasno obvešča** o študijskih programih in svoji dejavnosti. Univerza je vzpostavila zelo viden URL za svojo spletno prisotnost "um.si", vendar bi morala standardizirati spletne strani članic. Izjemni raziskovalni in pedagoški rezultati na spletnih straneh niso dovolj promovirani. Vsako četrletje izdaja tiskano revijo UMniverzum, kjer objavljajo dosežke zaposlenih in druge novice. Tedensko izdajajo e-novice za študente, zaposlene in zainteresirane javnosti, ki jih distribuirajo po e-pošti. Rektorat in fakultete so dejavni v različnih družbenih medijih. Univerza bi morala razviti komunikacijsko strategijo in načrtovati izboljšanje kakovosti informacij. Vloga univerzitetne založbe in njena prepoznavnost v slovenskem in mednarodnem raziskovalnem prostoru bi lahko bila aktivnejša.

Za svoja prizadevanja pri **kadrovskem razvoju** v skladu z »European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers« je Univerza v Mariboru prejela nagrado. Kadrovska struktura hierarhično ni ustrezna: med pedagogi je približno 70% učiteljev in le 30% asistentov. Poleg tega je le polovica teh 30% redno zaposlenih, ostali so zunanji (pogodbeni) sodelavci. Hkrati je še delež raziskovalcev nesorazmerno nizek v primerjavi z deležem pedagogov. Habilitacijska merila so ustrezna in uravnotežena. Večina učiteljev in raziskovalcev izkazuje solidne dosežke, kljub tem pa nekatere fakultete zaposlujejo oziroma vključujejo nosilce predmetov, ki niso raziskovalno aktivni. Univerza ima dobro razvit sistem za izobraževanje kadra, vendar bi kazalo vzpostaviti obvezna pedagoška usposabljanja s področja visokošolske didaktike za asistente začetnike. Univerza nima sistematičnih načrtov ali konkretno opredeljenih ciljev, s katerimi bi reševala področje spolne uravnoteženosti.

Univerza v Mariboru ima **zagotovljene strokovno-tehnične in upravno-administrativne delavce** za učinkovito pomoč in svetovanje študentom in drugim deležnikom. Kadrovska struktura je številčno in izobrazbeno ustrezna. Letno izpolnjujejo obsežno anonimno anketo o zadovoljstvu. Univerza na osnovi teh podatkov ustvarja pozitivno delovno klimo. Univerza v Mariboru je vložila znatna sredstva za izobraževanje in napredovanje svojih sodelavcev. Mrd strokovnimi delavci bi lahko povišali raven

pripravljenosti za delno angleško govoreče delovno okolje, pa tudi splošno ozaveščenost v zvezi z neprimernim vedenjem.

Univerza **študentom zagotavlja ustrezno pomoč in svetovanje ter upošteva raznolikost in potrebe študentov**. Univerza ima razvite številne svetovalne storitve za študente, ki so jim na voljo na fakultetah ter na rektoratu. Ob tem bi lahko vzpostavila uporabo kanalov za obveščanje, preko katerih bi informacije posredovala vsem študentom, ki so jim informacije namenjene in s tem zagotovili hiter in zanesljiv način obveščanja študentov. Razvit je tutorski sistem, ki bi ga bilo dobro poenotiti, predvsem z vidika prepoznavanja tutorskega dela in spodbujanja oziroma nagrajevanja študentov tutorjev. Univerza bi lahko izboljšala spletni portal za študentsko mobilnost na način, da bi bile informacije študentom lažje razumljive in bolj dostopne ter na nivoju univerze uredili enotno priznavanje znanj, pridobljenih na izmenjavi v tujini.

Študenti imajo zagotovljene ustrezne razmere za kakovosten študij, znanstveno, strokovno, raziskovalno oziroma umetniško delo ter za obštudijsko dejavnost. Zadovoljstvo študentov s študijskim procesom se redno spremlja z anketo o zadovoljstvu študentov. Podatki kažejo, da stopnja zadovoljstva narašča. Študenti so dobro vključeni v strokovno delo in raziskovanje prek različnih projektov, tematskih in zaključnih nalog (diploma ali magistrsko delo), s praktičnim usposabljanjem, z učenjem na podlagi primerov pri obveznih in izbirnih predmetih ter prek skupnih objav znanstvenih člankov učiteljev in študentov. Univerza ponuja raznovrsten nabor obštudijskih dejavnosti. Nekatere dejavnosti, ki jih organizira univerza, so formalno priznane s točkami ECTS. Dobro so razviti načini za aktivno vključevanje študentov iz dislociranih enot v predstavniška telesa študentov. Ponovna uvedba prorektorja za dislocirane enote na univerzitetni ravni bi zagotovila tesnejšo povezanost z univerzo in s tem tudi boljšo študijsko izkušnjo študentom.

Univerza v Mariboru **varuje pravice študentov**. Predstavniki študentov posameznih fakultet so organizirani v Študentski svet, kateri izvoli svoje predstavnike v senat univerze, upravni odbor in različne komisije. Na Univerzi v Mariboru izstopa dejstvo, da imajo študenti svojega predstavnika v vodstvu univerze - to je prorektorja študenta. Univerza skrbi za prepoznavanje in preprečevanje diskriminacije ranljivih skupin študentov ter diskriminacije na podlagi osebnih okoliščin in prepričanj študentov, ob tem bi lahko spremenili termin 'konfliktna situacija' v ustrežnejši termin v vseh aktih in postopkih ter spremenili postopek prijave.

Študenti sodelujejo pri vrednotenju ter posodabljanju vsebin in izvajanju dejavnosti Univerze v Mariboru. Prorektor za študentska vprašanja je nekdo iz vrst študentov, kar zagotavlja vključenost študentov na vseh nivojih univerzitetnega sistema. Študentje redno sodelujejo pri samoevalvaciji prek študentskih anket, predstavniki študentov pa tudi aktivno sodelujejo v postopku pisanja in dodajo svoje pripombe na samoevalvacijsko poročilo. Prav tako lahko izrazijo svoja mnenja znotraj komisij, v katerih sodelujejo. V skladu s pravili o ocenjevanju kakovosti UM je odobritev s strani študentov obvezna za sprejetje institucionalnega samoevalvacijskega poročila ali samoevalvacijskega poročila članice. Smiselno bi bilo razmisliti o bolj raznolikih načinih zbiranja mnenj študentov (npr. fokusne skupine, intervjuji). Na ta način bi zajeli bolj kvalitativno usmerjene informacije in v anketo vključili možne teme, ki še niso del vprašalnikov. Izvajanje študentske ankete bi bilo smiselno takoj po koncu učne enote. Obveščanje študentov o prilagoditvah, izvedenih na podlagi rezultatov ankete, bi moralo biti hitro.

Študentsko mnenje glede uspešnosti pedagogov ima vedno večji vpliv, vendar ga lahko Senat še vedno preglasuje in izniči. Čeprav gre za redke primere, bi bilo smiselno razmisliti o morebitni spremembi tega instituta, da bi zagotovili tesno in zaupno partnerstvo s študenti. Koristno bi bilo preučiti tudi možnost svetovanja ali nadaljnega usposabljanja na pedagoškem področju za izvajalce predmetov, ki potrebujejo tovrstno podporo.

Univerza v Mariboru zagotavlja primerne prostore in opremo za izvajanje svoje dejavnosti. Večji del prostorov za svojo izobraževalno, raziskovalno in strokovno dejavnost v lasti, ostale pa v najete z ustreznimi pogodbami za različno število let. Kot druga članica univerze pa delujejo tudi Študentski domovi, ki so namenjeni bivanju študentov. Od leta 2018 je na univerzi imenovan tudi prorektor za infrastrukturo. Na univerzi bi morali zagotoviti več sredstev za obnovo dotrajanih objektov in prilagoditev objektov osebam s posebnimi potrebami, pripraviti dolgoročno strategijo vzdrževanja in posodabljanja vrhunske znanstvenoraziskovalne opreme in poenotiti informacijski sistem na ravni univerze.

Zagotovljene so prilagoditve študentom z različnimi oblikami invalidnosti. Študenti s posebnimi potrebami so enakopravno vključeni v študentski svet in komisije. Dodeljen je osebni tutor za študente s posebnimi potrebami. Nekateri objekti, kjer se izvaja obštidjska dejavnost niso dostopni gibalno oviranim osebam. Univerza bi morala posodobiti sistem zagotavljanja prilagoditev študijskega procesa študentom s posebnimi potrebami na način, jim ne bo potrebno vedno znova opozarjati na upoštevanje njihovih pravic.

Univerza v Mariboru ima zagotovljene **ustrezne in stabilne finančne vire** za izvajanje in nadaljnji razvoj visokošolske dejavnosti. Dodaten dohodek bi lahko zagotovili z razvijanjem programov vseživljenjskega učenja in krepitvijo dodatne podpore patentni dejavnosti usmerjeni v komercializacijo, s soudeležbo univerze. Univerza bi lahko povečala raziskovalno sodelovanje z okoljem in pridobivanje nepovratnih sredstev ter sponzorstva, donacije iz gospodarskega okolja.

Univerza ima **celovit knjižnični sistem**, ki omogoča fizični in spletni dostop do literature, ki je primerna za raziskave in študij. Tako osrednja (UKM), kot posamične knjižnice delujejo kot sestavni del univerze in zagotavljajo kakovostne storitve. Nekatero službo so jim skupne. Knjižnice so na splošno dobro založene, bibliografska podpora je zelo kakovostna. V primerih, da temeljna študijska gradiva študentom ni vedno na voljo v zadostni količini izvodov, je potrebno poskrbeti za alternativo. Dostop do (večine) elektronskih virov je omogočen prek oddaljenega dostopa, računalnikov v knjižnici. Univerza razvija vizijo o spreminjajoči se vlogi knjižnice, upoštevajoč "knjižnico kot tretji dom" za študente, ki spodbuja njihovo zadovoljstvo, zdravje in dobro duševno počutje kot način za povečanje študijskega uspeha. Razmisliti je potrebno, kakšna bo vloga knjižnice pri povezovanju univerze z zunanjimi deležniki in ustvarjanju priložnosti za izmenjavo znanj. Univerza razvija vizijo o spreminjajoči se vlogi knjižnice, upoštevajoč "knjižnico kot tretji dom" za študente, ki spodbuja njihovo zadovoljstvo, zdravje in dobro duševno počutje kot način za povečanje študijskega uspeha.

Določbe 14. člena ZViS so v celoti izpolnjene. Ugotavljamo, da pogoji za vpis za veliko število univerzitetnih študijskih programov niso urejeni skladno z določili 38. člena ZViS.

SYNOPSIS

University of Maribor has well-defined **vision and mission** and the thereupon based strategic goals 2021-2030. **Strategic planning** is feasible and comprehensive, and places particular emphasis on numerous aspects of the University's links to its environment and its capacities. The University is endeavouring to attain a national and European identity, but could employ the European ESG Standards with greater precision. Outsourced and non-academic staff should be included more into the University's strategic planning. The University monitors its work on a yearly basis in self-evaluation reports and the University's annual management report, which could be upgraded with the use of performance indicators and periodic assessments. The University's well conceived strategy could be further improved with the estimated realisation dates as guidelines, in addition to performance indicators and regular formative assessments.

The internal organisation of the University enables varied **cooperation between internal and external stakeholders in the management and development of activities**. Cooperation among higher education teachers and associates, and professional and administrative staff, and their inclusion in participatory decision making are excellent. Students are treated as equal partners and actively participate in the University's activities. Collaboration among researchers should be encouraged more. Business representatives, employers and other external stakeholders liaise with the representatives of the University and the Faculties at conferences and meetings of various forms as well as through Programme Boards. Their opinions and suggestions should be better systematised and taken into account by the University. A good working atmosphere and positive interpersonal relationships have been established at the University of Maribor, and its employees have expressed satisfaction with their workplace.

The University demonstrates the **development and improvement of research, scientific and artistic activities**. 109 research teams are active at the seventeen Members, but the University has strategically decided to define four basic areas. Research activity is extensive, some Members are internationally competitive. The University shows progress in the area of research, but there is still room for improvement. It has some top researchers, but they are few and their potential is not exploited to the fullest. Success in attracting national or international research projects should be appropriately financially rewarded. The transfer of research findings into practice is even weaker. Research and teaching activities need to be understood as complementary and not mutually competitive, and the synergy between them needs to be strongly encouraged. Outstanding research achievements could be more clearly and frequently presented on the websites of the University and its Members.

The practical part of studies is obligatory for professional study programmes, and is optional in other programmes or is conducted as an additional study requirement. Activities of practical training take place outside the University premises, which allows students to familiarise themselves with the professional obligations of their discipline, and to get to know their potential employers. Procedures that measure the level of satisfaction with practical training, both on the part of students and the institutions that supervise (mentor) their work, vary greatly among the Faculties, but assessment results are evaluated regularly. All Faculties could improve the quality of practical training if they opened themselves to the international environment.

University of Maribor **monitors the needs for knowledge and the employment needs of the environment** through various means. It conducts a university survey on academic satisfaction and employability as well as employment of its graduates, but since 2016 this mechanism cannot be used anymore due to the regulation on information privacy. The University monitors the employability of its graduates to some extent through individual Members' Alumni Clubs and through Career Centres, while it also communicates with various employers (many are included into the Members' Programme Boards); students do their practical training in collaboration with their future employers. Employers should participate as much as possible in the provision of feedback on graduates' competencies, particularly in relation to the integration of contents that enhance employability into undergraduate study programmes. The University should establish more transparent communication of information on employability to all the interested parties at the University and individual Faculties.

University of Maribor has established a comprehensive and sophisticated **quality assurance system**, defined in the UM Rules of Procedure on Quality, and enables a closed quality loop in all areas of the higher education institution's activities. The level of the culture of quality is not defined clearly and precisely enough, although it is improvement-oriented. The University could upgrade the supporting systems with the aim of improving action inside the quality loop. University of Maribor has already enabled its Members the appointment of vice-deans for quality development; now the management of the Faculties have to take a leading role in making the changes that are necessary for the development of the culture of quality. It is important to implement two key principles of quality which promote and sustain the development of the culture of quality, namely autonomy/accountability and participation in the culture of communication and trust.

University of Maribor **informs the stakeholders and the public in a timely manner** about study programmes and its activities. The University has established a visible URL ("um.si") for its online presence, while the websites of its Members still need to be standardised. Exceptional research and teaching achievements have not been given enough attention on these websites. On a quarterly basis, the University publishes a printed magazine UMniverzum, which presents employees' achievements and other news. It also publishes a weekly newsletter for students, employees and the interested publics, which is distributed via e-mail. The Rectorate and the Faculties are actively present on a variety of social media platforms. The University should develop a communication strategy and plan the improvement of information quality. The role of the university press and its recognisability in the Slovenian and international research environments could be more active.

The University of Maribor's efforts to achieve **human resources development** in accordance with the »European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers« have been acknowledged with a special prize. Staffing is not hierarchically adequate: there are approximately 70% of lecturers and only 30% of assistants among the teaching staff. Furthermore, only 30% of them are employed full-time, while others are outsourced (external contractors). At the same time, the number of researchers is disproportionately low in comparison with the proportion of teaching staff. Habilitation criteria are adequate and well balanced. Most teachers and researchers demonstrate reasonable achievements, though some Faculties employ or collaborate with course holders who are not active in research. The University has a well developed system

of staff training; however, the introduction of mandatory pedagogical training in the area of higher education didactics for beginner assistants is worth considering. The University does not have any systematic plans or concretely defined goals for regulating the area of gender balance.

University of Maribor is **adequately staffed with professional-technical in managerial-administrative workers** who provide effective assistance and advise to students and other stakeholders. Staffing is sufficient and adequately qualified. A large anonymous survey on employee satisfaction is performed on a yearly basis. On the basis of these data, the University is creating a positive working atmosphere. Considerable resources have been invested in the training and advancement of staff. Professional staff should be additionally trained for the partly English-speaking working environment as well as in the area of the general etiquette.

The University **provides students with adequate assistance and advice and takes into consideration the diversity of students and their needs.** The University has a number of well developed advisory services for students, which are available at the Faculties and at the Rectorate. It could also establish the use of communication channels through which information could be transmitted to all the concerned students, and thereby provide a rapid and reliable route of informing students. The University has an established tutoring system, which should be unified particularly in relation to the recognition of tutoring work and support or remuneration offered to student tutors. The University could improve the student mobility web portal in a way that would make information more understandable and accessible to students, and arrange for the recognition of knowledge and skills acquired on international exchanges that would be unified on the University level.

Students are provided with satisfactory conditions for quality studies, scientific, professional, research or artistic work as well as extracurricular activities. Student satisfaction with the study process is regularly monitored with the student satisfaction survey. Data indicate that the level of satisfaction is rising. Students are well included into professional activities and research through various projects, thematic and final assignments (diploma or Master theses), practical training, case-based learning in mandatory and elective courses, and through joint publication of scientific articles by teachers and students. The University offers a wide range of extracurricular activities. Some of the activities organised by the University are formally recognised with ECTS credits. Active inclusion of students from dislocated units into student representative bodies is well developed. The reintroduction of a prorector for dislocated units at the university level could ensure a greater unity with the University and thereby a better study experience for all students.

University of Maribor **protects student rights.** Representatives of students from different Faculties are organised into the Student Council, which elects its representatives into the University Senate, the Board of Directors and various committees. The fact that stands out at the University of Maribor is that the students have a representative in the University management, namely the student prorector. The University ensures identification and prevention of the discrimination of vulnerable groups of students and the discrimination based on students' personal circumstances and beliefs; the term 'conflict situation' could be replaced with a more suitable one in all Acts and procedures, and the application procedure could be modified.

Students participate in evaluating and updating the contents and implementing the activities of the University of Maribor. The prorektor for student affairs is someone who is a student himself, which ensures the inclusion of students at all levels of the university system. Students regularly take part in self-evaluation through student surveys, while student representatives also actively participate in the writing process, and add their comments on the self-evaluation report. Additionally, they may express their opinions within the committees in which they participate. In accordance with the UM Rules of Quality Evaluation, approval by students is necessary for the adoption of the institutional self-evaluation report or a Member's self-evaluation report. It would be reasonable if the University considered more diverse means of acquiring student opinions (e.g. focus groups, interviews). Thus more qualitative information could be obtained and some topics that have not yet been included into the existing questionnaires could be incorporated into the student survey. It would be reasonable if student surveys were conducted immediately after the completion of a learning unit. Students should be informed as quickly as possible of any adaptations implemented on the basis of survey results. Students' opinions regarding teachers' performance has a growing impact, but can still be overruled and nullified by the Senate. Although such cases are rare, it would be reasonable to consider changing this institute, to promote a close and trustful partnership with students. It might be beneficial to examine the possibility of providing advice or further training in teaching skills for those implementors of courses (teachers) who require such support.

University of Maribor provides adequate premises and equipment for implementing its activity. It owns the major part of the premises used for its educational, research and professional activities, while others are rented through relevant contracts for various time periods. Student Dormitories, which provide accommodation to students, operate as one of the University Members. Since 2018, the University has an appointed prorektor of infrastructure. The University should provide additional resources for the reconstruction of deteriorated facilities and the adaptation of facilities to people with special needs. It should also develop a long-term strategy for the maintenance and modernisation of top-quality scientific research equipment as well as the unification of the information system at the level of the whole University.

Adaptations of the study process are made for students with different forms of disability. Students with special needs participate as equal members in the Student Council and committees. A tutor is provided to students with special needs. Some facilities where extracurricular activities take place are not accessible to physically impaired persons. The University should update the system of ensuring study process adaptations to students with special needs so that the latter will not be forced to continuously draw attention to the consideration of their rights.

University of Maribor ensures **adequate and stable financial resources** for the implementation and further development of the higher education activity. Additional income could be ensured through developing lifelong learning programmes and consolidating additional support for the commercially oriented patent activity, with the participation of the University. The University could increase its research cooperation with the environment and attainment of grants, sponsorships, and donations from the economic environment.

University has **a comprehensive library system**, which enables a physical and online access to research- and study-related literature. Both the central library (the University

Library Maribor) and the individual libraries work as an integral part of the University and provide quality services. They share some of the common services. The libraries are generally well supplied, bibliographical support is of high quality. In cases when basic study materials are not always available to students in a sufficient number of copies, alternatives need to be provided. Access to (the majority of) electronic resources is possible through remote access, i.e. computers in the library. The University is developing a vision of the changing role of the library, envisaging it as the "students' third home", which could boost their satisfaction, health and psychological well-being as a way of enhancing their academic performance. The University should also consider the future role of the library in establishing links between the University and external stakeholders and the creation of opportunities for knowledge exchange.

The provisions of Article 14 of the Higher Education Act have been fully observed. We have noticed that enrolment requirements for a considerable number of university-level study programmes are not regulated in accordance with the provisions of Article 38 of the Higher Education Act.



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Izpolnjevanje standardov kakovosti

Izpolnjuje standarde kakovosti

S1

- Univerza v Mariboru ima opredeljeno vizijo in poslanstvo ter na njuni podlagi oblikovane strateške cilje 2021-2030, ki so izvedljivi in celoviti ter poudarjajo številne vidike medsebojne povezanosti univerze z lastnim okoljem in zmogljivostmi.

S2

- Dobro sodelovanje med vsemi deležniki znotraj univerze in vključevanje zunanjega okolja v sooblikovanje univerze.

S3

- Univerza v Mariboru izkazuje razvoj in napredek znanstvenoraziskovalne in umetniške dejavnosti, nekatere članice, zlasti FKKT, FNM in MF, so mednarodno konkurenčne na raziskovalnem prizorišču.

S4

- Učinkovita kombinacija formalnih in neformalnih metod pri organizaciji študijske prakse.

S5

- Dobra organizacija kariernih centrov in njihovo aktivno sodelovanje pri številnih dejavnostih, zlasti pri poklicni orientaciji ter številne dejavnosti alumni klubov na nekaterih fakultetah (npr. Fakulteta za strojništvo) omogočajo spremljanje zaposlitvenih potreb.

S6

- Univerza v Mariboru je razvila celovit in pregleden Poslovnik kakovosti, ki omogoča integracijo procesov kakovosti in enoten sistem za njihovo vrednotenje ter koncept kakovosti usmerja v izboljšave.
- Senat je dejaven v skrbi za kakovost, večkrat se ukvarja z vprašanji s področja zagotavljanja kakovosti.

S7

- Tedensko izdajajo e-novice za študente, zaposlene in zainteresirane javnosti, ki jih distribuirajo po e-pošti.

S8 IN S9

- Univerza v Mariboru zagotavlja pedagoški in strokovni razvoj visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter ustrezno kadovsko strukturo strokovnih delavcev, poleg tega ima dobro razvit sistem za izobraževanje kadra.

S10

- Študentom je zagotovljena ustrezna pomoč in svetovanje z upoštevanjem njihove raznolikosti in potreb ter se spremlja njihovo zadovoljstvo. Javna objava rezultatov študentske ankete.

S11, S15

- Dobro so razviti načini za aktivno vključevanje študentov iz dislociranih enot v predstavniška telesa študentov ter enakopravno vključevanje študentov s posebnimi potrebami v študentski svet in komisije.

S12

- Študent prorektor in študentje prodekani iz vrst študentov.

S14, S16, S17

- Univerza zagotavlja primerne prostore in opremo za izvajanje svoje dejavnosti, spodbuja skupno uporabo določene infrastrukture, ima dobro založene

knjižnice, primerne za raziskave in študij ter izkazuje ekonomično in učinkovito finančno poslovanje z razvitim sistemom notranjega nadzora javnih financ.
Delno izpolnjuje standarde kakovosti
<p>S8</p> <ul style="list-style-type: none"> Nekateri nosilci predmetov so raziskovalno neaktivni. <p>S13</p> <ul style="list-style-type: none"> ZAKONSKA DOLOČILA. Pogoji za vpis za veliko število univerzitetnih študijskih programov niso urejeni skladno z določili 38. člena ZViS.
Ne izpolnjuje standardov kakovosti
/

Odličnost

<ul style="list-style-type: none"> Funkcija prorektorja za študentska vprašanja, ki ga predlaga Študentski svet UM in deluje kot enakovreden član vodstva univerze, predstavlja primer dobre prakse. Študenti so ustrezno vključeni v predstavniške organe fakultet in na univerzi, imajo pa tudi prorektorico za študentska vprašanja, ki se kot enakovredna članica udeležuje tedenskih srečanj z vodstvom univerze in je tako redno obveščena o vseh aktualnih temah. Prorektor za študentska vprašanja je od leta 2013 obvezno nekdo iz vrst študentov, kar je pozitivno in zagotavlja vključenost študentov na vseh nivojih univerzitetnega sistema.
--

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu.